

בסייעתא דשמיא

קונטרס

והצנע לבת

בדבר מלבושי הנשים המשונים

קונטרס זה חיברתיו בעזרת ה' עוזי ומעוזי
דניאל ביטון
פה בית שמש יע"א
תשע"א לפ"ק

להשיג הקונטרס:
יורו משפטיך ליעקב
מצפה רש"פ 8
בית שמש

א

ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך ה', והשטן עומד לימינו לשטנו (זכריה ב').

והנה הדבר ידוע, שדרך השטן הוא היצה"ר לעמוד תמיד לצד שמאל בסטרא דמסאבותא, והיצה"ט דרכו הוא לעמוד לצד ימין בסטרא דקדושה, אם כן מדוע שינה כאן השטן מדרכו ועמד על יד ימינו של יהושע הכהן הגדול, וכי מה לו לשטן ולימין.

ותירץ רבינו החפץ חיים זי"ע (ח"ח עה"ת פ' בהעלותך), הנה ידוע שהשטן הוא היצה"ר מטרתו להכשיל בני אדם ולהטותם מן הדרך לצד שמאל, ואם לא השיג מטרתו בפעם הראשונה אינו מרפה את ידיו ומשתדל להכשיל שוב, ואם רואה היצה"ר שאין בכוחו להטות את האדם שמאלה, אזי הוא פונה לימין, כלומר משתדל הוא לדבר על לבו שיעשה מצוה בשביל להמשיכו מן המצוה אל העבירה, ועל האדם מוטל החיוב להיות תמיד ער להשגיח בעין פקיחא על היצר הרע, לרדת לסוף דעתו ולהזהר ממנו בתכלית הזהירות, ואף אם יפתנו לעשות מצוה אל יאבה ואל ישמע אליו, כי מצוה שהיצה"ר מפתנו לעשות, עברה כרוכה בה, וצריכים לברוח ממנה כמו מי שבורח מן הדליקה.

ועל כן מעיד הכתוב כאן על השטן שלא היה יכול להטות את יהושע הכהן הגדול לצד שמאל, ולכן עמד לצד ימין, כלומר לדבר על לבו דברים טובים, אבל הכתוב מגלה כונתו לשטנו, ולכן ילמוד האדם לדעת דרכיו ומעלליו של היצה"ר למען שלא יכשל ח"ו ברשתו.

וזהו מה שאחז"ל (ברכות דף ס"א ע"א) היצה"ר יושב בין שני מפתחי הלב, והכונה היא שהיצר טוב שומר את מקומו ויושב לימין, לב חכם לימינו לזרו את האדם רק למצות, אבל היצה"ר יושב באמצע ומתבונן איך להפיל בני אדם ברשתו, ואם מוצא לנכון לפניו לזרו את האדם למצות איננו מתעצל מלעשות תהפוכות זר מעשהו, ובלבד לבצע זממו עכ"ל.

ואת המפורסמות אין צריך ראייה, והדבר גלוי וידוע הגם שהיצה"ר מתלבש בלבושו הפשוט, מלבוש ללא כחל וללא שרק לבוש העבירה, דרכו צלחה ומפיל חללים רבים, ואין נפלט מידו אפילו אחד מני אלף אלפים, ומה גם עתה אם יתלבש בלבוש מצוה, להיכן ינוס איש לעזרה ממצודתו הפרושה ומחבלי חטאתו, והיכן ימצא איש מחסה מתחבולות ערמתו ומצביעות טענותיו.

מה העצה. בספר דברי יואל פ' וישלח עמ' קס"ג פירש מרן מהר"י ט"ב זי"ע את הפסוק כי ראיתי אלקים פנים אל פנים ותנצל נפשי, דאיתא בגמ' חולין (דף צ"א ע"א) ויאבק איש עמו עד עלות השחר, ר' שמואל בר נחמני אמר כעכו"ם נדמה לו, ר' שמואל בר אחא אמר כת"ח נדמה לו, ורבנן סבריה מאחוריה אתא ונשייה בתרווייהו, אלו ואלו דברי אלקים חיים, וניסה הס"מ כל התחבולות וכל האופנים שבעולם להתגבר עליו, ואף שידע שלא יכול לנגוע ביעקב אבינו עצמו, מ"מ רצה להטיל פגם בזרעו יוצאי ירכו, והתאבקות הזו היתה פעולה לדורות, כמארוז"ל ויגע בכף ירכו אלו יצאי ירכו, ולזה מתחלה כעכו"ם נדמה לו, וכשראה והשיג שהדרך הזו לא יועיל נתלבש אח"כ בלבוש ת"ח, אמנם כל זמן שהיה יעקב אבינו רואה פניו לא יוכל לו, שהכיר בו ונשמר ממנו, על כן מאחוריה אתא ונשייה בתרווייהו, וזה פירוש הכתוב כי ראיתי אלקים פנים אל

פנים ותנצל נפשי, היינו בעוד שראיתו פנים אל פנים נצלת ממנו ולא יכול לי, ויהי כאשר עבר את פנואל והוא צולע על ירכו, ר"ל כאשר עבר מנגד פניו ובא לאחוריו, אז נגע בכף ירכו אלו יוצאי ירכו עכ"ל.

פירוש לפירושו, הבחינה של ראיתי אלקים פנים אל פנים ותנצל נפשי, היא להביא את המלבוש של הת"ח בכור המבחן של תורה ובירור ההלכה, להעמיד זה כנגד זה, פנים אל פנים, להשוות ביניהם אם תואמים ומתאימים זה לזה, כדי להכיר תכונת ומהות המלבוש ולהשיג הדבר על בוריו, אז תנצל נפשי. אבל בחסרון שימת הלב והיסח הדעת שאינו מכיר בו, ממילא אינו נשמר ממנו, אז יוכל לו, להכשילו ולהחטיאו. וז"ש כאשר עבר את פנואל, כלומר אך כאשר עבר מכנגד פניו שלא העמיד את פני הדברים בכור המבחן של תורה והלכה, אז בא לאחוריו ונגע בכף ירכו.

אמור מעתה, אם נכנסת לבית הספק ואינך יודע טיב ומהות המצוה הזאת אם באה מצד הקדושה או חס ושלום להיפך, הבא את המצוה הזאת אל כור המבחן של הלכה כי ממנה תוצאות חיים, ובזה תפלס מעגל רגליך כי אז כל דרכיך יכוננו על אדני האמת והצדק, ואחז"ל הפוך בה והפוך בה דכולא בה ומינה לא תזוע.

ב

אחז"ל בשבת (דף קל"ח ע"ב) ת"ר כשנכסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשכח מישראל, שנאמר (עמוס ח') הנה ימים באים נאם ה' אלקים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' וכו', ועוד

אמרו שם עתידה אשה שתיטול ככר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא ואם טהורה היא, ואין מבין ע"כ.

הנה מבואר מדברי חז"ל את מה שגילו ברוח קדשם מצב אחרית הימים שעתידה תורה שתשכח מישראל, אך הנהגה שאשה המסתפקת בדבר ה' זו הלכה שתלך לשאול בבית המדרש, הנהגה הזו לא תשכח ולא תבטל גם בשעה שעתידה תורה שתשכח מישראל.

בימינו בעוה"ר דבר נפל בישראל נשים אחדות חדלו מלבא אל בית המדרש ולשאול בעיניני מצות הצניעות בדבר המלבושים, ואת ההלכות במצוה הזאת והמסתעף ממנה נושאות ונותנות ביניהם כאחד מגדולי הדור, ודיני התורה וחוקותיה ומשפטיה שתמיד מקומן היו בין כותלי בית המדרש, העתיקו את מקומם אל בית התבשיל של הנשים, ובין סיר לסיר יערכו שלחן ערוך חדש רח"ל.

מדוע בנות צלפחד שחכמניות היו ודרשניות היו באו אל בית המדרש לדרוש דבר ה' זו הלכה כמבואר בגמרא (כ"ב דף ק"ט ע"ב), ונשים הללו בנות ימינו רוח עברה עליהם ותשאם לעלות על במותי עב לאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה, בי מלכים מאן מלכי רבנן בי ימלכו בעצתי, כי לי החכמה ולי הבינה להבין בנבכי וסבכי מצות הצניעות.

מדוע בנות צלפחד שהעיד עליהם הכתוב (במדבר כ"ז) כן בנות צלפחד דוברות, ומגיד שראתה עינם מה שלא ראתה עינו של משה, אעפ"כ באו אל בית המדרש לדרוש דבר ה' זו הלכה, ונשים הללו בנות ימינו חדלו ללכת באורחות הנשים הכשרות בשפלות רוח, וחדלו ללכת באורחות הנשים הצנועות

בענות צדק, ומונעות עצמם מלכת אל בתי מדרשות ובתי התלמוד אשר מהם תצא תורה ודבר ה' מבין עמודי דגירסתם, ואפילו בלעם הרשע הגבר סתום העין נשא את משלו בזמר ובשבחין עליהם לאמר... מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל.

מדוע בנות צלפחד שהעיד עליהם הכתוב (במדבר כ"ז) כן בנות צלפחד דוברות, ואחז"ל אשרי אדם שהקב"ה מודה לדבריו, היש לך חייך מתוק יטעם שבח גדול כזה, אעפ"כ באו אל בית המדרש לדרוש דבר ה' זו הלכה, ונשים הללו בנות ימינו רוח על פניהם יחלוף ולא יחתו מפני כל, ואין פחד אלקים לנגד עיניהם, שמא טעו, שמא שגו, שמא הלכו שבי אחר דמיונם, והכתוב מזהיר ואומר (איוב ד') הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה, ופירש"י הן בעבדיו הצדיקים לא יאמין שלא יחטאו לו, וכל שכן וקל וחומר וכן בנו של קל וחומר הנשים הללו שדעתן קלה וחכמתן בפלך...

מדוע הנשים הללו בנות ימינו, לא באו לבקש ולדרוש את דבר ה' זו הלכה בבית המדרש, ולקיים בזה באמת ובתמים צאי לך בעקבי הצאן דרך אמותינו הקדושות, וכמו שכתוב אצל רבקה (בראשית כ"ה) ותלך לדרוש את ה' שהלכה לבית מדרשו של שם.

מדוע נשים הללו בנות ימינו, לא באו לבקש ולדרוש את דבר ה' זו הלכה, ולקיים את דברי יעקב אע"ה וראיתי אלקים פנים אל פנים ותנצל נפשי, והוא להביא בכור המבחן של תורה ובירור הלכה פנים אל פנים את מה שהן נושאות ונותנות ביניהם באסיפת הנשים מתוך עשרה קבין של שיחה ועשרים סאין של פטפוטים, לידע אם מר בר רב אשי חתים עלה אם לאו.

מה שכתבנו שיש לבקש ולדרוש את דבר ה' זו הלכה בבית המדרש, הכוונה היא לילך אל בעלי ההוראה הבקיאים בתורה וכלי מלחמתם עמהם לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא. **יש** להחזיר עטרה ליושנה ולהשיב את האבידה אל בעליה, ולהחזיר מצות הצניעות כללותיה פרטותיה ודקדוקיה אל בין כותלי בית המדרש.

והנביא ירמיה עומד ומתמיה (ח', כ"ב) הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם...

ג

צניעות מהי. אחז"ל במסכת מגילה (דף י"ג ע"ב), אמר רב חמא מאי דכתיב (איוב ל"ו) לא יגרע מצדיק עינו, בשכר צניעות שהיה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שהיה בשאול זכה ויצאה ממנו אסתר. כי מטא ההוא יומא ועאיל ליה ללאה, אמרה רחל השתא מכספא אחתאי, מיד אותן סימנין שנתן יעקב לרחל מסרתן רחל ללאה, והיינו דכתיב (בראשית כ"ט) ויהי בבוקר והנה היא לאה, מכלל דעד השתא לא הוה ידע, לפיכך זכתה ויצא ממנה שאול, ומאי צניעותא דשאול, דכתיב (ש"א י') ויאמר שאול אל דודו הגד הגיד לנו כי נמצאו האתונות ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר אמר שמואל, ולפיכך זכה ויצאה ממנו אסתר. ואסתר מאי היא, דכתיב (אסתר ב') אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה, ע"כ.

ויש כאן מקום לשאול מה צניעות יש במה שרחל מסרה הסימנין לאחותה, ויותר יש לכנות זה בשם גמילות חסדים, ותירץ רבינו בחיי בפ' ויצא, שרחל תפשה פלך השתיקה, ואע"פ שהיה יעקב משלח לה קודם לכן סבלונות ולבן נוטלן

ממנה ונותנן ללאה, שתקה רחל ולא גלתה ליעקב שמא תכלם אחותה, כמו כן כשראתה שמכניסין ליעקב את לאה אמרה עכשיו תכלם אחותי עמדה ומסרה לה הסימנין, ושמרה גם כאן על פלך השתיקה, לפיכך עמדו כל בניה בעלי שתיקה, שאול מה כתיב ביה ואת דבר המלוכה לא הגיד לו, אסתר מה כתיב בה אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה ע"כ.

ודקדק המהרש"א ז"ל במאמר הנ"ל, על מה שכתב בשבחו של שאול ואת דבר המלוכה לא הגיד, קשה מדוע לא הביא דבר צניעות ממש שהיה בו, כדאיתא בברכות (דף ס"ב ע"ב) וכשהלך שאול למערה לעשות את צרכיו, היה נכנס מערה לפנים ממערה וגדר לפנים מגדר, להסתיר עצמו להיות צנוע מבני אדם, ועל זה אמר לו דוד הע"ה התורה אמרה הבא להרגך השכם להורגו, אך בעבור צניעות שראיתי בך חסתי עליך, וענין זה של צניעות המופלגת של שאול הע"ה היה לו לכתוב ולציין שהוא מורה על צניעות מאשר את דבר המלוכה שלא הגיד, עיין שם במהרש"א ובספר בניהו מה שתרצו.

ועוד יש ליישב זה עפ"י מה שאחז"ל (סוכה דף מ"ט ע"ב) על הפסוק (מיכה ו') הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך, כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם ה' אלקיך, מאי והצנע לכת עם ה' אלקיך, זו הוצאת המת והכנסת כלה לחופה (דכתיב בתרווייהו לכת, טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית המשתה, רש"י), הלא דברים ק"ו, ומה דברים שדרכן לעשותן בפרהסיא אמרה תורה הצנע לכת, דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה.

ומאי הצנע לכת שייך בלוית המת והכנסת כלה, פירש"י בשם השאילתות, אם צריך לבזבז להוצאת מת עני או להכנסת

כלה עניה, יעשה בצנעה, ולא לימא קמיה מאן דלא ידע דעבד כן.

מבואר מכאן הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך, וחד מינייהו הוא והצנע לכת עם ה' אלקיך, והוא ללכת עם אלקיך בדרכי מצותיו בהצנע ובחשאי ולא בפרסום רב להתייחר, ואם אמרו זה במצות שבפרהסיא ק"ו דברים שדרכן לעשותן בצנעה עאכו"כ.

ועוד נקדים מה שאחז"ל (עירובין דף ק' ע"ב) אלמלא לא נתנה תורה היינו לומדים צניעות מחתול (שאינו מטיל רעי בפני אדם ומכסה צואתו, רש"י), והקשה רבינו הבן איש חי זי"ע בספר בן יהוידע מלשון אלמלא לא נתנה תורה יש לדייק דעכשיו דנתנה תורה אין לנו ללמוד צניעות מחתול, וקשה מה בכך אדרבא צריך ללמוד ממנו ליקח קל וחומר לעצמנו. ותירץ שם וז"ל, ונ"ל בס"ד כי עתה שנתנה תורה אין ללמוד צניעות מחתול, כי אע"פ שיש בו מדת הצניעות יש בו מדות רעות, שהוא רודף העכברים ולא ינוח ולא ישקוט מלרדוף אותם ימים ולילות, גם הוא גזלן הרבה, שחוטף תמיד מן הבית בשר ודגים ושאר מאכלים והוא גוזל תמיד, ולכן עתה שניתנה התורה לנו אין נכון ללמוד מבריות אלו כלום פן ילמדו גם מן המדות הרעות הנמצאים בהם עכ"ל.

ועוד יש ליישב בס"ד, שאין ללמוד צניעות מן החתול שמא יטעה האדם וידמה בדעתו שכל תורת הצניעות מאלף עד תיו היא כצניעות החתול, שאין לעשות צרכיו לפני בני אדם, ותו לא מידי, וזה אינו, דאמר רבן גמליאל (ברכות דף ח' ע"ב) בשלשה דברים אוהב אני את הפרסיים, הן צנועין באכילתן, וצנועין בבית הכסא, וצנועין בדבר אחר (תשמיש המטה, רש"י),

הוסיף כאן רבן גמליאל על צניעות החתול עוד שני מיני סוגי צניעות, צניעות באכילה וצניעות בדבר אחר, וזה אי אפשר ללמוד מצניעות החתול.

דרגת צניעות החתול, שהוא מצניע את צרכיו המאוסים.

דרגת צניעות הפרסיים, שהם מצניעים את צרכי האדם הדומים בזה לצרכי הבהמה, אכילה, בית הכסא, דבר אחר.

דרגת צניעות מלכושי הנשים, שהם מצניעים את גופם שלא יכשלו בהם בני אדם, והוא דבר המוסכם מן המושכל, ואפילו אצל או"ה בכל העולם כולו היה להם זה לדבר פשוט וברור, עד המהפכה הגדולה לפני מאה שנה שנשתנו סדרי בראשית ומדחי אל דחי ירדו עד שהגיעו למצב הירוד והפרוץ בימינו.

אך מדרגת הצניעות המעולה והיא באה מזכות הנפש וטהרתה ובה נצטוו ישראל, והוא הצנע לכת לפני ה' אלקיך, והוא שיזהר האדם ללכת עם אלקיו בדרכי מצותיו בהצנע ובחשאי ולא בדרך המייה ופרסום רב להתייחר.

על כן כשבאו חז"ל לשבח את שאול הע"ה במצות הצניעות, לא שבחוהו במה שהסך רגליו במערה לפניו ממערה, כי מדרגת צניעות כזאת היא מדרגת צניעות נמוכה המשותפת עם צניעות הבעלי חיים, לכן שבחוהו כי לא הגיד דבר המלוכה, שהיא מדרגת הצניעות הנעלה של והצנע לכת עם ה' אלקיך, הסולם העולה אל מדרגת עובדי ה' ואוהביו.

ובמדת הצניעות הזאת של והצנע לכת עם ה' אלקיך נשתבחו בה אבותינו הקדושים, וכמו שכתב בספר מעלות המדות וז"ל, גדולה היא מדת הצניעות שהרי אבות העולם

החזיקו בה שהיו צנועין במעשיהן ולא היו מפרסמין אותן. ובאברהם כתיב (בראשית כ"ג) גר ותושב אנכי עמכם, שלא היה מפרסם את עצמו ברבנות, שאע"פ שהן קוראין אותו נשיא אלקים הוא קורא את עצמו גר ותושב. ביצחק כתיב (שם כ"ו) ראו ראינו כי היה ה' עמך, ראינו מעצמנו ולא שהראת לנו, מפני שהיה נוהג במדת הצניעות. וביעקב כתיב (שם מ"ב) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו, אמר להן יעקב לבניו בבקשה מכם אל תראו עצמכם שבעים בפני בני עשיו ובני ישמעאל ובני קטורה, שמא יתקנאו בכם ויתנו בכם עין רעה.

ועוד בדרגת הצניעות מצינו בגמ' דיבמות (דף ע"ז ע"א), דדרשינן התם עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית, ופריך בגמרא אלא מעתה מצרי ולא מצרית הכי נמי, ומשני הכא בעמון ומואב דהכתוב מפרש טעם הרחקתו על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, מי דרכו לקדם איש דרכו לקדם ואין אשה דרכה לקדם, ור"ל ולכן רק בעמון ומואב ממעטין נקבות ולא בשאר האומות, ופריך עוד היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים ונשים לקראת נשים, ומשני דכתיב כל כבודה בת מלך פנימה, ור"ל אין דרכה של אשה לצאת מביתה למקום פרהסיא ואפילו לקראת נשים, ובמערבא אמרי אמר קרא איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל, ע"כ.

והקשה התורה תמימה (עה"פ הנה באהל) ולכאורה כונת הראיה משני הפסוקים אחת היא, דדרכה של אשה לשבת בית, וא"כ אינו מבואר מה סאני להו לבני מערבא הראיה מכל כבודה בת מלך פנימה, עד שראו להביא עוד ראיה.

ותירץ שם עפ"י מה שכתב בירושלמי בסוגיין (פ"ח ה"ג), דפריך ג"כ על דין עמוני ולא עמונית אי הכי מצרי ולא מצרית

הכי נמי, ומשני שאני הכא בעמון ומואב דכתיב ואשר שכר עליך את בלעם ואשר יעץ וגו', מי דרכו לשכור ולייעץ האיש ולא האשה, ע"כ. לפנינו בפ' תצא (כ"ג ה') לא כתיב ואשר יעץ רק ואשר שכר לבד, ורק במיכה ו' כתיב זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב וגו', והרכיב הירושלמי את שני הפסוקים כאחד, להורות שהשכירות היתה בעצה.

והנה לפי"ז לא תספיק עוד הראיה מהפסוק כל כבודה בת מלך פנימה, דכיון דעיקר הקפידא משכירות ומעצה, וזה הלא אפשר גם בתוך הבית, לכן הוסיפו בני מערבא והם בעלי התלמוד הירושלמי הראיה מהפסוק שלפנינו דאיירי שהמלאכים היו בתוך ביתו של אברהם ולא ראו את שרה, והגיד להם כי היא באהל, מבואר דהנשים אפילו בתוך הבית הן צנועות לישב לבדנה מבלי השתתף עם הגברים, ולכן מבואר היטב דאפילו לשכור ולייעץ אין דרכן, כיון דגם בבית אין דרכן לישא וליתן עם אנשים, עכ"ל, ודפח"ח.

כלל העולה שש דרגות בצניעות יש, זו למעלה מזו.

(א) צניעות כמו שמצינו אצל הבעלי חיים כדוגמת החתול, שאינו עושה צרכיו לפני כל אדם, והמהר"ל מפראג זי"ע בספרו נתיבות עולם (נתיב הצניעות) כתב שזה בא ללמד כי נמצאו איזה דברים טובים אפילו בבעלי חיים שאינם מדברים, ולפי טבעם הם צנועים, כדי שתדע איזה דברים ומדות טובות הם טבעיים לפי סדר העולם הראויים שיהיו והרי נמצאו אצל בעלי חיים, והאדם שאינו שומר המדות הטובות הללו הוא יותר גרוע מן הבעלי חיים, שהרי ימצאו מדות טובות אלו אף בבעלי חיים.

(ב) צניעות המלבושים, ובזאת המדה האדם נבדל מן הבעלי חיים, ובספר ארחות צדיקים (שער הבושת) כתב שעל אדם

וחוה נאמר (בראשית ב'), ויהיו שניהם האדם ואשתו ערומים ולא יתבוששו, ולא היו יודעים הצניעות, ולהבחין בין טוב ובין רע, ולאחר שאכלו מעץ הדעת נאמר (שם ג') ותפקחנה עיני שניהם, וכן כל בעלי חיים זולתי האדם אין להם בושת הואיל ואין להם חכמה, ואמרו חכמים השכל הוא הבושת והבושת הוא השכל, האדם שיש לו שכל יש לו בושת ומכסה מערומיו מפני הבושה מבני אדם, הבהמה שאין לה שכל אין לה בושת, ואין לה כסות לגופה ולא שמלה לעורה.

ג) צניעות שנשתבחו בה הפרסיים וכדברי רבן גמליאל לעיל, שהוסיפו הפרסיים צניעות על צניעות שאר האומות, להצניע מעשיהם הדומים הם למעשה הבהמה, ומותר האדם מן הבהמה היא הצניעות.

ד) כל כבודה בת מלך פנימה, שאין דרכה של אשה לצאת מביתה למקום פרהסיא, ואפילו כשנזדמן לה לצאת למקום פרהסיא כל הליכותיה הם בהצנע, וכמו שיתבאר עוד להלן באות ז'.

ה) הנה באהל, אפילו בתוך הבית הן צנועות ויושבות לבדנה, לא עם האורחים.

ו) והצנע לכת לפני ה' אלקיך, והיא מדת הצניעות לתורה ומצות, וזהו שאומר הנביא (מיכה ב') במה אקדם ה' אכף לאלהי מרום, האקדמנו בעולות בעגלים בני שנה וגו', הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך, כי אם עשות משפט, ואהבת חסד, והצנע לכת לפני ה' אלקיך. פירוש, אתה בן אדם האומר במה אקדם ה' ומה טוב בעיניו שאעשה, והוא כי איננו מבקש ממך עגלים, ואיננו דורש ממך אילים, רק עשות משפט, שלא תעשה עול בעמיתך ולא תוננו בדבור או בהון, רק תעשה חסד עמו

בכל יכולתך, והצנע לבת עם ה' לבדו, שתלך בדרכי מצותיו בהצנע ובחשאי ולא בפרסום רב, עי' אבן עזרא.

ד

אחז"ל (סוטה דף י"א ע"ב) בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים, בשעה שהולכות לשאוב מים הקב"ה מזמן להם דגים קטנים בכדיהן, ושואבות מחצה מים ומחצה דגים, ובאות ושופתות שתי קדרות אחת של חמין ואחת של דגים, ומוליכות אצל בעליהן לשדה, ומרחיצות אותן, וסכות אותן, ומאכילות אותן, ומשקות אותן, ונוזקות להן בין שפתים (בין מצרי השדות מקומות צנועין מצר גבול השדה גבוה מכאן וחבירו מכאן וחריץ באמצע, רש"י) שנאמר (תהלים ס"ח) אם תשכבון בין שפתים וגו', בשכר תשכבון בין שפתים זכו ישראל לביזת מצרים, ע"כ.

זהו נוסח המאמר אות באות תיבה בתיבה, וזהו המאמר המפורסם השגור בפי כל הדרשנים, והנדרש לפני הציבור, לא פעם אחת ולא ב' פעמים אלא אלפי פעמים, אך נקרא ונשנה ונשלש בחסרון גדול, ונותן מקום לטועים לטעות, ואת הרישא "בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים" קוראים בקול רעש גדול קול גדול דלא יסף, ואת הסיפא אין משמיעים לאנשים כלל אפילו בקול דממה דקה ובלחישא, ונותנים מקום לטעות ששכר הצניעות של הנשים הצדקניות במצרים היה צניעות המלבושים, וזה אינו, כמבואר מלשון המאמר למעלה, ושכרן לא היה לכאורה בזכות הצניעות אלא אדרבא המעשה של תשכבון בין שפתים הוא ההיפוך הגמור מצניעות, אעפ"כ חז"ל מהללים ומשבחים מעשיהם, וסייעתא דשמיא חופפת עליהן למיעבד להו

ניסים ונפלאות אשר לא נשמעו ולא נראו בלתי אם בימי
השעבוד הללו שעבוד גלות מצרים.

הכיצד.

איתא בגמ' חולין (דף ק"ט ע"ב), אמרה ליה ילתא לרב נחמן
מכדי כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה, אסר לן דמא
שרא לן כבדא, נדה דם טהור, חלב בהמה חלב חיה, חזיר מוחא
דשיבוטא (מוחו של דג גדול), ביריתא (עוף טמא, רש"י) לישנא
דכוורא (לשון של דג), אשת איש גרושה בחיי בעלה, אשת אח
יבמה, כותית יפת תואר, בעינן למיכל בשרא בחלבא, אמר להו
רב נחמן לטבחא זויקו לה כחלי (תנו לה כחל בשיפוד, רש"י)

דברים הללו הם תמוהים, מדוע הקב"ה טבע בעולמו שכנגד
דבר איסור יש דבר היתר, ופשוט הוא שלא עשה כן
למלא תאוותם של בני אדם, אם כן מה היא הכוונה הפנימית
בהנהגה הזאת.

ויש ליישב זה עפ"י המעשה של אליהו הנביא שברח מפני
אחאב ואיזבל, ובמערה שלן בה נתגלה אליו ה' (מלכים
א' י"ט), ויאמר לו מה לך פה אליהו, ויאמר קנא קנאתי לה'
אלקי צבאות כי עזבו בריתך בני", את מזבחותיך הרסו ואת
נביאיך הרגו בחרב.

ואחז"ל בילקוט שמעוני, שהיה לו שיאמר לפניו, רבש"ע הן
בניך בני אברהם יצחק ויעקב שעשו רצונך בעולמך,
הוא לא עשה כן, אלא אמר קנא קנאתי וכו', התחיל הקב"ה
לדבר עמו דברים של תנחומים, אמר כשירדתי ליתן תורה
לישראל לא ירדו עמי אלא מלאכי השרת שרצו בטובתן, שנאמר
צא ועמדת בהר וגו' רמז לו הר סיני. המתין לו שלש שעות,

עדיין עמד בדבריו הראשונים ואמר קנא קנאתי, א"ל הקב"ה ואת אלישע תמשח לנביא תחתיך, ומה שבדעתך אין אתה יכול לעשות.

ועוד אמרו שם בילקוט שמעוני, א"ל הקב"ה לאלהיו הנביא, לעולם אתה מקנא, קנאת בשטים על גלוי עריות, וכאן אתה מקנא, ע"כ.

לעולם אתה מקנא היא היא התוכחה של הקב"ה לאלהיו הנביא, והוא שאסור לאדם להחזיק ולאמץ לו דרך ושיטה, ואף אם יהיו במעלה עליונה ורמה כקנאת ה' צבקות, והוא לעבוד את ה' יתברך במסירות נפש להוכיח וללחום נגד הרשעים ולבער הקוצים מן הכרם, אעפ"כ אסור לאחוז את הדרך הזאת כשיטה, כי ברבות הימים השיטה שהיא הגוף והוא הנגלה של המצוה נשאר במעמדו ובמקומו, אך הנשמה של המצוה שהיא הכוונה הפנימית והאמיתית והיא לעשות המצוה כאשר ציוני אלקי, הולכת ונעלמת, ונשארת המצוה כגוף בלא נשמה.

עתה לא עת להחזיק במדת הגבורה וקנאת ה', אלא עתה הוא העת להחזיק במדת החסד והרחמים וללמד סגוריה על עם ישראל, להזכיר שבחם ומעלתם לפני בוראם, להסיר כל מקטרג ומסטין מעליהם.

מה שאוחזים בעשר אצבעות במלבוש החיצוני של המצוה ועושים ממנו קו ושיטה ומסירים מן המצוה את לבושה הפנימי שהיא כוונת המצוה, הטעות הזאת כשמשלשלת למטה אצל המון העם באים הם מזה לידי טפשות וטמטום.

דהכי איתא ביומא (דף ה"ג ע"א), רופא (כיו"כ) אומר צריך (להאכיל את החולה), וחולה אומר אינו צריך, שומעין

לרופא, מאי טעמא, תונבא הוא דנקיט, פירש"י תונבא שטות מחמת חוליו. ליום הכיפורים יש שני מלבושים, מלבוש חיצוני הוא הצום והתענית, מלבוש פנימי הוא מי הוא המצוה על הצום מי הוא המצוה על התענית, מי שצוה עליו הרופא לאכול ומענה בפיו דיום הכיפורים הוא יום צומא רבא, תונבא הוא דנקיט, כי מי שצוה את האיסור ועניתם את נפשותיכם הוא צוה את ההיתר וחי בהם ולא שימות בהם, משכיל על דבר ימצא טוב וכל פועל ידיו יעשה למענהו, ואדם חסר לב תוקע כפו בלבוש החיצוני בלי חכמה ולב אין.

הנשים הצדקניות שהיו במצרים שהלכו אל בעליהם, ומסתמא היה זה בעצת זקני ישראל, הוכיחו במעשיהן שכל הצניעות שלהם היה על פי תורה עם מלבוש הפנימי של מצות הצניעות והוא הבורא יתברך שמו לעד, ועל ידי המעשה הזה הוכיחו שכל כוונתם הוא רק לעשות רצונו, כי אם היו תופסים רק את המלבוש החיצוני של הצניעות לא היו מתרצים לילך אל השדה אל בעליהם, ולא היו מעמידים דורות ישרים ומבורכים צבאות השם, והנשמות המצפות לתיקונם לירד אל העוה"ז להצרף בכור הברזל של מצרים היו נמנעים מלהגיע, ולא היה נפרע השטר חוב של וגר יהיה זרעך בארץ לא להם, ומי יודע עד אימתי היינו עבדים לפרעה בארץ מצרים.

ועפ"י ההקדמה הנ"ל עוד יש ליישב את דברי ילתא מה שאמרה אל ר' נחמן, מכדי כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה, אסר לן דמא שרא לן כבדא וכו', והוא להורות שאין המצות כגוף בלא נשמה, מדחזינן דכל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה, שאסר לן אכילת דם והתיר לן דם כבד, והוא להורות שאין גוף האיסור איסור עצמי בגלל טעמו, אלא טעם האיסור הוא משום ציווי של מקום, באופן זה מותר ובאופן זה אסור,

לידע להודיע ולהודע שהמצוות אל אחד נתנם אדון כל המעשים, ושהמצוות הם אלוקיות למעלה מן השכל והסברא האנושית.

מה שנגאלנו בזכות נשים צדקניות ממצרים, לא היה משום צניעות המלבושים, אלא היה משום שהחזיקו במצות הצניעות בשלמותה, במלבושה החיצוני ובמלבושה הפנימי, צניעות עפ"י תורה, ועל פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו, בזכות צניעות כזאת נגאלים, לא זולת.

ה

דורנו הוא דור עני בתורה וכל שכן בדעת תורה, די לדור הזה איזו סיסמה מבריקה להוליכו שולל, אף שהסיסמה הזאת היא כאבק פורח וכחלום יעוף כשתעמוד במשפט התורה ובמשקולת ההלכה, אין בזה נפקא מינה כלל, ואינו מעלה ואינו מוריד מאומה, כי עניות דתורה תעלה את הסיסמה בראש מרומי קרת ותוריד משם למטה דבר ה' זו הלכה, ושפחת הסיסמה תירש התורה גבירתה, הסיסמאות בימינו הם מכריעים כל דיני התורה וכל בירורי ההלכה, אף שהסיסמאות לא יעמדו אפילו רגע אחד כמימריה באבן בוחן יקרת תוה"ק.

הציונים הכופרים באו עם סיסמה ישוב א", המזרחי אחריהם באו עם סיסמה אהבת ישראל, האגודה אחריהם באו עם סיסמה הצלת התורה, הסיסמאות הללו החריבו את עמנו עד עצם היום הזה.

הסיסמה שהיא כותרת ערטילאית של איזו מצוה, ואת כל סעיפיה ודיניה העלם יעלימו עיניהם מהם ואין מתחשבים בהם כלל, בכחה להטות ברוב לקחה ובחלקלקות

שפתיה את השומע בקולה, כי את עול התורה ועול המצות הסר יסיר מעליו ואעפ"כ ישאר דתי שהרי הוא מקיים את הסיסמה שיש בה ריח של דת, והוי זה פריקת עול גמור, כי את המצוה אינו חייב לקיים אותה בכללותיה ופרטותיה כנתינה מסיני, אלא די לו לקיים את הסיסמה כמשמעותה הפשוט, ואת כללותיה ופרטותיה תורה חדשה ממנו תצא בשרירות לבו.

הנשים הללו בנות ימינו שחדשו המלבושים המשוונים, ואשר הוציאו את מצות הצניעות מבין כותלי בית המדרש, והגלו אותה מארצה וממולדתה אל כותלי ביתם אל בית התבשיל, גם עליהם נסך רוח הסיסמה, ונוסח סיסמתם היא צניעות בעקבי הצאן.

והבעלים חוזרים ומשננים את הסיסמה הזאת, עד שנדמה להם כבר שהיא כהלכה למשה מסיני שאין לערער אחריה, וכל המהרהר אחר הסיסמה הרי זה כמהרהר אחרי רבו זו אשתו...

והבעלים עוד יוסיפו אומץ וילמדו חיפוש מחיפוש להביא אסמכתאות מספרים ומדברי חז"ל אל סיסמת הנשים.

הולכים ומפרסמים את דברי הש"ע שבאה"ע סי' קט"ו, ואיזו היא דת יהודית, הוא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל, ואלו הן הדברים שאם עשתה אחד מהן עברה על דת יהודית, יוצאה לשוק או למבוי מפולש וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים, אע"פ ששערה מכוסה במטפחת. ובפרישה שם כתב שפירושו של רדיד שהוא חופה את כל גופה כמו טלית.

כל מי שקורא אלו הדברים בא לידי כמה מסקנות מסולפות:
 (א) לבישת הרדיד החופה את כל הגוף אע"פ שיש מטפחת
 בראשה, אינו ממדת חסידות אלא דין גמור הוא.
 (ב) הדין הזה הוא בכלל דת יהודית מנהג שנהגו בו בנות ישראל.
 (ג) ויען דקי"ל שהעוברת על דת יהודית בעלה מגרשה בלי
 כתובה, על כן אשה שתצא בלא רדיד לשוק יוצאת בלי
 כתובה.

ואין זה אמת.

(א) לבישת הרדיד אינו מצד הדין אף לא ממדת חסידות כמו
 שיתבאר להלן.
 (ב) לבישת הרדיד בימינו אינו בכלל דת יהודית ואינו מנהג
 שנהגו בו בנות ישראל.
 (ג) שהיוצאת בלא רדיד בימינו לשוק אין בעלה מגרשה בלא
 כתובה, ואדרבא נהפוך הוא היוצאת בימינו לרשות הרבים
 ברדיד שהוא בגד המכסה את כל גופה מראשה ועד רגליה, וכל
 שכן ברעלה שהוא בגד המכסה גם את פניה, ועבדא מילי
 דתמיהי עליה דאינשי והוי זה יציאה מגדרי הצניעות כמו
 שיתבאר להלן, מוטב שיגרשנה בעלה אחר התראה אפילו
 שיעלה לו זה בדמי כתובתה, כי אשה החוטפת מצוה מבית
 המדרש ומעיזה פניה ברבותיה, מי יודע כמה מכשולות יכולים
 לצמוח מזה.

מה שמעתיקים את לשון הש"ע בלי ביאור מספיק שלא יבואו
 לידי טעות, הרי אלו מבלי עולם, כמו שאחז"ל (סוטה דף
 כ"ב ע"ב) על המורים הלכה מתוך המשנה, הוא הדין והוא הטעם

המורים הלכה מתוך הש"ע, וכבר יצאה אזהרה מרבתינו קמאי ובתראי שלא לדון מהש"ע קודם ראות ביאור הדין בבית יוסף, כי לפעמים אדם יראה לעינים דמתוך ספר הש"ע יבין המבין דבר אחד להיתר או לאיסור, וכשבא אל ביתו ביתה יוסף יבין אותו הדין להיפך, ועמ"ש בילקוט דברי חיים כללי מרן הב"י פ"א.

וכל שכן כאן בנידון דידן שאין צריך לבא אל ביתו ביתה יוסף כדי לעמוד על הטעות, כבר עתה בקריאת לשון הש"ע הטעות נגלית לכל, וטועים להבין שהרד"ק הוי דין גמור, והוא דת יהודית שהבעל מגרש את אשתו אם היא יוצאת מבלעדיו לשוק, על כן פשוט הדבר שיש לצרף לסעיף הזה של הש"ע ביאור המספיק להוציא מלבן של טועים.

ואם אין מצרפים ביאור המספיק הרי זה בכלל הטועים והמטעים.

מה שכתב מרן ז"ל בסעיף הזה של הש"ע היוצאת לשוק וכו' וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים, אין כוונתו לומר ככל הנשים דהיינו שכל הנשים בכל העולם כולו לובשות רדיד, זה אינו, דהא בסי' ע"ג סעי' א' בדין מה שחייב אדם בכסות אשתו כתב מרן ז"ל, שאם באותו מקום אין דרך אשה לצאת לשוק עד שיהא עליה רדיד החופה את כל גופה נותן לה רדיד, ודקדק בפרישה ממה שכתב כאן מרן ז"ל אם באותו מקום דמשמע מזה שאין כל המקומות שווים, יש מקומות שנוהגות לצאת ברדיד, ויש מקומות שאין נוהגות לצאת ברדיד, ובמקום שנוהגות הנשים לצאת ברדיד התם הוא דחייב הבעל לקנות לאשתו רדיד, אם כן מ"ש מרן כאן בסי' קט"ו ככל הנשים היינו באותו מקום שנוהגות הנשים לצאת ברדיד, אם היא תצא בלא

רדיד ככל הנשים שכאותו מקום עוברת על דת יהודית, אך במקום שאין נוהגות לצאת ברדיד כמו בימינו אין כאן חיוב לצאת ברדיד ואין כאן דת יהודית, והדברים פשוטים והבלבולים גדולים כמנהג הדור הזה.

העתקת לשון הש"ע ככתבו וכלשונו הנותן מקום לטעות שהרדיד הוא דין גמור, יוצאים מזה כמה מכשולים:

(א) אי רדיד הוי דינא, אע"פ שהיא רואה שאין חברותיה יוצאות ברדיד, מה בכך, יקוב הדין את ההר, ואין להתכושש מפני המלעיגים.

(ב) אי רדיד הוי דינא, ידחה הוא מצות כיבוד אב ואם, שאם הם יצוו שלא ללבוש רדיד אין לשמוע להם, כי כך פסק מרן בש"ע (יו"ד סי' ר"מ סעי' ט"ו) אמר לו אביו לעבור על דברי תורה בין מצות עשה בין מצות לא תעשה אפילו מצוה של דבריהם לא ישמע לו, והרדיד הרי הוא בכלל המצוות של תורה.

(ג) אי רדיד הוי דינא, אין לשמוע בקול הבעל המצווה להוריד אותו.

(ד) אי רדיד הוי דינא, אין לשמוע בקול הרב כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה'.

ומכאן לביאור מדרש פליאה הובא בספר קול אליהו, מפני מה חטא אדה"ר מפני שראה שתים ולא שלש, והמדרש הזה אומר דרשוני וחיו, ועיין מה שכתב ע"ז הגאון מווילנא זצ"ל שם בקול אליהו.

והנלע"ד עוד ליישב, דאדה"ר נצטוה ב' ציוויים, ציווי א' מכל עץ הגן אכל תאכל, וציווי ב' ומעץ הדעת טוב ורע

לא תאכל ממנו, ואדה"ר הוסיף מדעתו עוד ציווי אחר ולא תגעו בו כמבואר באדר"נ פ"א, כי בעת שמסר אדה"ר לחוה ציווי של הקב"ה על מניעת האכילה עשה סייג לדבריו ואמר לה איסור גם על הנגיעה, וכמו שאמרה חוה אח"כ לנחש ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלקים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמותון.

והיא כוונת המדרש הנ"ל, ראה שתים, פירוש ראה הוא מלשון הבנה כמו ראה אנכי נותן לפניכם היום, שאדה"ר הבין והשיג שני ציווי המקום על בוריים, אבל ציווי השלישי הזה של ולא תגעו בו שהוסיף מדיליה לא ראה ולא השכיל להבין את הנולד ממנו שמא תבוא תקלה על ידו, וכמו שהיה כן באמת שדחף הנחש את חוה עד שנגעה בו, ואמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה, ומזה המעשה וההוספה של אדה"ר למדו חז"ל (סנהדרין כ"ט ע"א) כל המוסיף גורע, וז"ש כאן במדרש, ראה שתים שהבין על נכון ב' ציווי המקום, ולא שלש אבל ציווי השלישי שהוסיף מדעתו לא השכיל להתבונן אחרית דבר מראשיתו והביא כשלון לדורות עולם.

הוא הדין והוא הטעם ג"כ כאן כשאומרים שהרדיד הוא דין יוצאים מזה ג"כ כמה תקלות, וכדוגמת אדה"ר שהוסיף מדיליה איסור שלא נצטוו עליו ויצא מזה מכשול לדורי דורות.

ו

אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים (שה"ש א'), פירש"י אם לא תדעי לך להיכן תלכי לרעות צאנך את היפה בנשים, שחדל לו הרועה מלהנהיג אותך, צאי לך בעקבי הצאן, הסתכלי בפסיעות

דרך שהלכו הצאן והעקבים ניכרים טראצי"ט בלע"ז, וכן הרבה במקרא, ועקבותיך לא נודעו (תהלים ע"ז), נחמסו עקביך (ירמיה י"ג), והוא יגוד עקב (בראשית מ"ט) ישוב על עקביו, באותו הדרך לכו, ע"כ.

ויש לדקדק בפירש"י למה לו להביא ג' מקראות לבאר עקבי הצאן מה הם, ובמה שפירש שהעקבים הם טראציט בלע"ז לשון צרפת המובן בשערי מקומו מספיק ודי שידעו פירושו של עקבים מה הם, וג' מקראות למה לי. ואת"ל שכן היא דרכו להראות מראה מקום מפסוקים אחרים, מ"מ היה לו להביא פסוק אחד, וג' מקראות למה לי.

ועוד קשה שרש"י מפרש עקבי הצאן העקבים הניכרים, ומביא ראיה מפסוקים ששם אין העקבים ניכרים כמו ועקבותיך לא נודעו וגם מפסוק נחמסו עקביך, וצ"ב.

ואפשר ליישב בס"ד, מה שהביא רש"י ג' מקראות לא בא לפרש תיבת עקב דזה מספיק ודי מה שתרגם אותה ללשון לע"ז, ואפשר שטמן כאן ברמז מהו עקבים הניכרים, מה נקרא ניכרים, ונחית רש"י לרמז זה בדרך השלילה, ורצונו לומר מה שאמרתי לך עקבי הצאן שהם עקבים ניכרים, יש פעמים שאין העקבים ניכרים כלל, כמו שנאמר (תהלים ע"ז) ושביליך במים רבים ועקבותיך לא נודעו, ופירש הרד"ק שם הליכותיך בים לא ניכרו כי שבו מי הים על המצריים והנה לא נראה הדרך בים. ורש"י פירש, ועקבותיך לא נודעו, אין הפסיעות ניכרות על המים. ועקבותיך לא נודעו מלמד שאין כאן פסיעות ניכרות כלל, או מחמת ששבו מי הים וכיסו על הפסיעות כפירוש הרד"ק, או מחמת שאין הפסיעות ניכרות הם על המים כפירוש רש"י.

ויש פעמים שהעקבים ניכרים אבל לא כל כך, כמו שנאמר (ירמיה י"ג) נגלו שולך נחמסו עקבך, פירש"י נחמסו עקבך נגזרו דרכיך (ט"ס וצ"ל נגזזו ועי' רש"י על איכה עה"פ (ב'), ו' ויחמוס כגן שוכו), נגזזו ונכרתו דרכיך משום שפסקו עוברי דרכים, כלומר כיון שפסקו עוברי דרכים ואין הולכים בהם נטשטשו הפסיעות הישנות ואינם ניכרים כל כך כבשעה שהלכו בהם.

אבל עקבים ניכרים מצינו אצל שבט גד כמו שנאמר (בראשית מ"ט) והוא יגוד עקב, פירש"י כל גדודיו (של שבט גד) ישובו על עקבם לנחלתם שלקחו בעבר הירדן ולא יפקד מהם איש, בדרכם ובמסילותם שהלכו ישובו, כלומר בדרך שהלכו בה יחזרו ובמסילותם שהלכו בה ישובו, כי ניכרת להם הדרך וניכרת להם המסילה, הרי זו היא הדרך שהלכו בה הם בעצמם זמן מה קודם לכן, ועדיין פסיעותיהם ניכרות בה.

אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך, באלו עקבים אמרו, בעקבים שהפסיעות ניכרות, דאם אין כאן פסיעות ניכרות כלל כדוגמת (תהלים ע"ז) ועקבותיך לא נודעו, או שהפסיעות אינם ניכרות כל כך כדוגמת (ירמיה י"ג) נחמסו עקבך, איך תדע כנס"י באיזה דרך לרעות את צאנה.

לילך בעקבי הצאן היא מסורת אבות זהו כשהפסיעות ניכרות וברורות שככה עשו וככה התנהגו, ובדור שלפנינו ובדורות שקדמו לנו, אין עד אחד שיחדש דרכים חדשות כאלו בלבישת הרדיד ובלבישת הרעלה אע"פ שמצב הצניעות בימיהם כבר ירד פלאים.

רק בדור הזה שחכמים המה בעיניהם ונגד פניהם נבונים יכול להתחדש כדבר הזה, רק בדור הזה יכול לקרות שנשים

יחטפו מצוה אחת מבית מדרשם של אביו ורבא, וימיתוה במיתת אסכרה בהסיר ממנה נשמת חיים שלה הש"ס והפוסקים, ואח"כ בגויה הזאת המונחת לפניהם בלי רוח חיים, יוסיפו בה כאוות נפשם ודעתם הקלה, ויגרעו ממנה בשרירות לבם בפלך חכמתם.

על ניתוחי מתים מזדעזעים אמות הסיפים מקול קורא להפגנות על חילול גופו של אדם וכבודו, למה לא יזדעזעו באותה מדה אמות הסיפים כשמנתחים גופה של מצוה, וקול קורא יצא על חילול כבודו של מקום ותורתו.

למה מתרעשים ומתגעשים מחילול הגוף שהוא מן העפר וסופו אל העפר, ואין מתרעשים ומתגעשים מחילול המצוה של תורה שהיא נצח וסופה נצח, כי לא ימיר ולא יחליף האל דת מצוותיו לעולמים...

ז

כתב הבני יששכר זי"ע בספרו אגרא דכלה בפ' קרח, הנה היצר הרע זה דרכו כל היום לפתות האדם לעשות עבירות באומרו שזה מצוה, והמשכיל יתבונן על זה שהוא מתרמית היצר ותחבולותיו.

התרופה לזה אם הוא באמת מצוה או אם היא מתרמית היצר, הוא כשיבחין בעצמו אם גדלה תשוקתו כל כך לשאר המצות גם כן, לאותם העניינים שהם בודאי מצוה, כגון ציצית ותפילין ותורה, אזי הוא טוב. אך אם רואה שאינו משתוקק כל כך לשאר המצות, יבין לאשורו שהתשוקה הזאת שמדמה בדעתו לאותו ענין הנרצה לו למצוה, הוא מפיתוי היצר להפילו במכמורת ותחתיה תעמוד הבהרת, כך קבלנו. וכשיבחין האדם

זה באמת, האמת אהוב יותר, ויתרחק (אפילו) מהמצוה שנדמית בדעתו, כיון שמבין באמת שהיא לשם איזה פניה, עכ"ל.

ועוד מתרמית היצר ותחבולותיו, שאינו מפתהו בדרך הנ"ל לעשות עבירה באומרו שזה מצוה, אלא מפתהו להתחסד באיזו מצוה שאין בעצמותה שום סרך עבירה, אבל במדת חסידות הזאת מבטל הוא בזה דבר עיקרי בתורה במקום אחר.

וכמו שהביא שם הבני יששכר משל על זה, דהנה ציונו ה' יתברך שלא לאכול חמץ בפסח, הנה מן הדין שבתורה אם שהתה העיסה כדי חימוץ אסורה, והנה המתנהג בחסידות בראותו אשר זה חפץ ה' יתברך מדקדק שלא תשהה אפילו רגע כמימרא, ובאם תשהה אפילו כרגע לא יאכלנה. והנה באם יארע לחסיד הזה שבלילה הראשונה דפסח שמחויב לאכול כזית מצה מדאורייתא, ולא יהיה לו אלא מצה כזאת ששהתה העיסה כרגע, הנה אם יחמיר לעצמו כדרכי חסידותו ולא יאכלנו, ויבטל מצות עשה דאורייתא, לא ייטב בעיני ה' כל זאת בבטול מצות עשה, ומכל שכן אם על ידי חומרת חסידותו יעבור על איזה מן האזהרות בלאוין אשר לא תעשינה, על חסידות כזה נאמר שקולי טיבותיה ושדיא אחיזרי עכ"ל.

אלו ב' דוגמאות מפיתוי היצר שרבו כמו רבו באין מספר.

תרמית היצר בלבישת הרדיד ובלבישת הרעלה הוא לעקור מצות הצניעות על ידי צניעות.

ואיתא בגמרא דע"ז (דף י"ח ע"א), מעשה בביתו של ר' חנינא בן תרדיון, שפעם אחת היתה מהלכת לפני גדולי רומי, אמרו כמה נאות פסיעותיה של ריבה זו, מיד דקדקה בפסיעותיה, הנה מה ששבחו ואמרו גדולי רומי כמה נאות פסיעותיה, כלומר

שהליכתה היתה בצניעות, ומה שדקדקה בפסיעותיה כתב הבן יהוידע שכוונתה היתה שישבחו את ישראל וצניעות נשיהם, כי מה שגדולי האומות משבחין את ישראל נוסף להם כבוד לפני העולם, וכמ"ש (שה"ש ו') ראוה בנות ויאשרוה מלכות ופלגשים ויהללוה, אמנם חטא חטאה אע"פ שהוסיפה צניעות על צניעותה, אין לה למשוך עין הרואים אפילו שהכוונה היתה לטובה, מ"מ מעשה כזה יצא מכלל כל כבודה בת מלך פנימה, עי' רש"י.

מכאן מבואר שאפילו אם מוסיפים צניעות על צניעות, ואפילו שהכוונה היא לטובה, אם יגרר אחריו שימת עין, לאו לרצון לפני ה' המעשה הזה, מעשה כזה יצא מכלל צניעות, מעשה כזה יצא מכלל כל כבודה בת מלך פנימה.

ועוד איתא בסוכה (דף מ"ט ע"ב), א"ר אלעזר מאי דכתיב (מיכה ו') הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך. עשות משפט זה הדין, ואהבת חסד זו גמילות חסדים, והצנע לכת עם אלקיך זו הוצאת המת והכנסת כלה לחופה, והלא דברים קל וחומר, ומה דברים שדרכן לעשותן בפרהסיא אמרה תורה הצנע לכת, דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה ע"כ.

ופשוט הוא והדברים קל וחומר, ומה דברים שדרכן לעשותן בצנעא אמרה תורה והצנע לכת, מצות הצניעות עצמה על אחת כמה וכמה.

אם כן אותם הנשים ההולכות בלבישת הרדיד ובלבישת הרעלה, כמה וכמה מגוחך הדבר, שבאות להתחסד בצניעות ועוקרות במו ידיהן מצות הצניעות של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת, ואע"פ שגופם מכוסה על ידי הרדיד או על

ידי הרעלה, אבל הבגדים הללו המעלים תימה ומתמיהים עיני כל רואיהם, ושאגה להם כלביא ישאגו בסער ובסופה, וככפירים ינהמו כנהמת שאון גלי הים, ממשיכים עליהם כל העינים של העוברים ושבים גברים נשים וטף, אם אמנם הצליחו לכסות את גופם כפי דעתם שהצניעות היא רק בגדים, אך את מצות הצניעות הצליחו להפשיט אותה מתוכנה הפנימי והאמיתי, והיא כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת.

ועפי"ז יש לפרש כל כבודה בת מלך פנימה, כל כבודה הם בגדיה כי הא דר' יוחנן קרי למאני מכבודתיה (שבת דף ק"ג ע"ב), פנימה צריך שיהיו בגדיה פנימה, כלומר מוצנעים, ולא רועשים וגועשים המושכים כל עין, אפילו שהם מכסים את כל גופה, כך היא כבודה של בת מלך... פנימה.

הנשים הללו בנות ימינו שרוח עברה עליהם ותשאם לאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה, ולא באו לשאול ולדרוש דבר ה' זו הלכה בבית המדרש, נפלו לשוחה עמוקה, ועקרו במו ידיהם את לבה של מצות הצניעות והיא כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת רח"ל.

ומזה יובן מה שהתפלל דוד הע"ה (תהלים פ"ו) שמרה נפשי כי חסיד אני, וקשה אם הוא ראוי לשמירה מצד חסידותו בודאי הקב"ה לא יעזבנו וכמ"ש (שמ"א ב') רגלי חסידיו ישמור, ומה זה שהתפלל דוד הע"ה שמרה נפשי כי חסיד אני.

וי"ל כי גם הבא להתחסד עם קונו היצה"ר לא מניחו ומפתהו בתחבולות שונות ומשונות בלבושי מצוה וחסידות להפיל אותו במכמרתו, על כן התפלל שמרה נפשי כי חסיד אני והצילני מתרמית היצר.

אמרתי לסיים את הפרק הזה בדבריו הקדושים של מרן ממונקאטש זי"ע, חסידות מהי, והמה קילורין לעינים, ומרפא הנפשות התועות במבוכת הדרכים בעבודת ה', כי אז יטעמו וישבעו מנועם זיו הוד הדרת מתיקות אהבת ה'. וזה לשונו מה שכתב בספרו דברי תורה (מ"ג או' ס"ב), בש"ס ע"ז (דף כ' ע"ב) א"ר פנחס בן יאיר, תורה מביאה לידי זהירות וכו', יראת חטא מביאה לידי חסידות (כן הנוסחא המדויקת בסוטה וכן בשאר דוכתי), חסידות מביאה לידי רוה"ק, רוה"ק מביאה לידי תחיית המתים, וחסידות גדולה מכולן וכו', עיי"ש. וקשה לכאורה טובא, אם חסידות גדולה מכולן למה לא קחשיב לה בסוף, דהיינו שזהו המדרגה היותר עליונה, וכיון דחשיב אח"כ חסידות מביאה לידי רוה"ק משמע בעל כורחך דרוה"ק בפרט תחיית המתים גדולה יותר במדרגה, וא"כ אין חסידות גדולה מכולן.

וי"ל דהנה חסיד היינו המתחסד עם קונו כדאמרינן בתיזוה"ק, ושלא יהיה כונתו לשום מדרגות רק בלתי לה' לבדו כדי לעשות נחת רוח לפניו ית"ש, וזהו המתחסד עם קונו, על כן שפיר אמר כי חסידות גדולה מכולן, היינו יותר ממדרגת רוה"ק, היינו החסידות באמת (שמתחסד עם קונו) שאין כונתו להשיג מדרגת רוה"ק כלל, שגם זהו בכלל טובת עצמו כדי להשיג מדרגת רוה"ק רק לעשות נחת רוח להש"י כנ"ל, וז"ש בתיזוה"ק איזהו חסיד המתחסד עם קונו, היינו שעושה החסידות רק לחסד לנחת רוח לקונו ית"ש כביכול, ולא לשום טובת עצמו גם להשיג שלימות קנין נפשו להצטיין במעלת חסיד עכ"ל, ודפח"ח, זיע"א.

ח

אחז"ל בסוטה (דף כ"ב ע"א) בתולה ציילנית ואלמנה שובבת הרי אלו מבלי עולם, בתולה ציילנית פירש"י בעלת תפלה, אלמנה שובבת פירש המהר"ל מפראג זי"ע שהיא שבה אל ה' ותמיד היא מדברת מן התשובה.

וקשה למה הם מבלי עולם, ומה רע יש בזה שבתולה תאמר כל היום תהלים, ומה ההיזק יצמח ממה שאלמנה תדבר תמיד מן התשובה.

ותירץ שם המהר"ל מפראג זי"ע, כי הנשים לפי חולשת דעתם אין מעשיהם כ"כ באמיתות כמו שהוא לאיש שהוא בעל מעשים, והבתולה שאין לה בעל ואין לה חשיבות עושה דבר זה שתהיה נחשבת בין הבריות, וכן האלמנה שאין לה בעל מדברת מן התשובה תמיד שתהיה ג"כ נחשבת בין הבריות, וכאשר רואים את הבתולה שהיא ציילנית ואת האלמנה שהיא שובבת סבורים שמעשיהם טובים וישרים ונמשכים לעשות כמעשיהם ג"כ, ואין זה עיקר שיש לו יסוד קיים כי הם דברים שקריים מזויפים, והרי זה מבלי עולם שמתלמדים מהם.

הנשים הללו בנות ימינו שהחלו ללבוש השאל (והוא בגד המכסה את הגוף בלבד) ועוד אלו תוספות, כונתם היא להוסיף עוד ועוד מלבושים עד לבישת הרדיד (והוא בגד המכסה את ראשה ועד רגליה) ולבישת הרעלה (בגד המכסה גם את פניה), כי זהו כלל גדול בתורתם תורת הצניעות החדשה להוסיף תמיד מלבוש על מלבוש, ומי שמזנחת מנהגה זה ואינה מהדרת אחריו עלולה לנפילה, והוא סעיף עיקרי בשלחן ערוך החדש שלהם.

לבישת הרדיד ולבישת הרעלה אם כי הם מכסים את כל הגוף, אך לפי מצב דורנו הם פוגמים ביסודות הצניעות של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת.

ועוד מעט תשתכח תורת הצניעות בלבושה הפנימי, ולא ישאר בעולם רק המלבוש החיצוני, לבוש וכיסוי הגוף, כי כל ההולכת ברדיד וברעלה, אשר בחוץ ירונו ובראש הומיות יתנו קולם, הם ההיפך של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת. גם שאר הנשים יתלמדו מזה, שסבורים הם שכך כשר וישר הוא, וזוהי מצות הצניעות הנרצית, וישליכו מנהגם הטוב ועמלם המבורך לדקדק הדק היטב על כל מלבוש ומלבוש שיתאים לצניעות של כל כבודה בת מלך פנימה, ולפי מה שה' דורש ממך כי אם הצנע לכת לפני ה' אלקיך.

והיא היא עצת היצר לפגום במצות הצניעות בתוך המחנה הנשאר לפליטה גדולה מנסיון הציונות ואביזריה.

על כן שפיר יקראו נשים הללו בנות ימינו מבלי עולם מאחר שמתלמדים מהם נשים אחרות לחלל מצות הצניעות.

ואל הנשים הללו בנות ימינו ואל בעליהם יאמר ברורות, כל צניעות הבגדים הוא תריס ומגן מפני העבירה, ואחז"ל (סוכה דף נ"ב ע"ב) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, שנאמר צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, שנאמר ה' לא יעזבנו בידו, כל צניעות הבגדים הוא רק השתדלות בעלמא, אך עיקר העיקרים הוא להמשיך עלינו סייעתא דשמיא ושמירה משומר ישראל ישתבח שמו לעד, כי אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, הכיצד חושבים אתם שיגונן הקב"ה עליכם אחרי שחטפתם מצוה אחת מבית מדרשו, וחיללתם את כבודה שסלקתם את נשמתה

ורוקנתם את המצוה מפנימיותה, העוד שמירתו תחופף על אהליכם, העוד משמרתו תעמוד בצד דלתי בתיכם...

ז

הענין הזה שמחמירים חומרא בתר חומרא ומוסיפים חסידות על חסידות בצד זה, ומקילים קולא בתר קולא בצד אחר, אינו דבר חדש.

שכתב מרן החיד"א זי"ע בספר נחל אשכול בפירוש על מגילת איכה עה"פ גלתה יהודה מעוני ומרוב עבודה וז"ל, פירש מהר"י די שיגוביא דהן בעון ישראל עושין כמה דברים לפני משורת הדין דברים שאינם חייבים, ובעיקרי הדת שמירת שבת ות"ת וכיוצא חסרים, וז"ש גלתה יהודה מעוני ביטול מצות עשה ועבירות, ומרוב עבודה, דקדוקי ענפי מצות שאינם חייבים, ודא תברא שנאיהון, דמה שחייבים אינם עושים, ושומרים דברים יתרים וזהו ומרוב עבודה, דעושים רוב עבודה ומקיימין מה שלא נתחייבו עכ"ל.

קינת הנביא ירמיה ע"ה בשעת החורבן וגלות ישראל מארצו, מהי, גלתה יהודה מעוני שהיו עניים מיסודי הדת ועיקריה, ומרוב עבודה, שהעמיסו על עצמם דקדוקי ענפי מצות שאינם חייבים, ודא תברא שנאיהון, שזה היה בעוכרינו להחריב את ביתנו ולהגלותינו מארצינו, והשטן הזה עדיין מרקד בינינו, שעושין כמה וכמה דברים לפני מן השורה והדין שאינם חייבים, ובעיקרי המצות כגון הכא במצות הצניעות לשמור על עיקריה שהם כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת חסרים עניים ואביונים.

וטעמו של דבר, דנקל לאדם לעשות חומרות על גבי חומרות, כי שכרו בצדו, זה מוסיף לו גיאות וישות ומעמד של כבוד בחברה, והרגשה מוטעית שהוא נכלל בכלל על הצדיקים ועל החסידים, משא"כ כשמגיע התור לקיים המצוה בפנימיותה שאין יודע ממנה רק הבוחן לבבות, וכאן אינו מוסיף לו לא גדולה ולא כבוד, רק לקיים החיוב הגמור והפשוט להיות נכלל בכלל על שארית עמך בית ישראל, כאן כבר נערמים ערימות ערימות קשיים וקושיות המצטברים להררים גבוהים, למנוע מקיום המצוה, וכולם תלויים על תירוץ אחד כחוט השערה והוא... גאווה.

בינו נא זאת דורשי אמת וצדק, ודוק ותשכח שכדברי מרן החיד"א זיע"א כן הוא.

בדור הזה, דור אחרית הימים, להיות יהודי פשוט בפנימיותו (אמונה פשוטה ומידות מתוקנות), היא עבודה קשה שבמקדש, היא עבודה שלרגעים תבחננו, אבל להיות "צדיק וחסיד" בחצונותיו, היא עבודה קלה, די לקנות בכסף מלא איזו אצטלא, ולתפוס איזה חומרות לעתים מזומנות, והרי שלך לפניך צדיק וחסיד, על העבודה הפנימית הקשה מעטים הם האוחזים בה, אבל על העבודה החצונית הקלה רבים הם הקופצים עליה.

עפ"י מ"ש מרן החיד"א זי"ע לעיל שתיבת עבודה מכוונת לדקדוקי המצות, יתפרש הפסוק (שמות ה') תכבד העבודה על האנשים וגו' ואל ישעו בדברי שקר, פרעה הוא היצה"ר אומר תכבד על האנשים העבודה של דקדוקי ענפי המצות, ואל ישעו בדברי שקר, שקר בא"ת ב"ש בגד. פירוש, תכבד העבודה ויוסיפו חומרות ומילי דחסידות כבגדי נשותיהם שילבשו גם רדיד וגם רעלה, ואל ישיתו לבם בדברי שקר של

האומרים שעיקרה של צניעות הבגדים היא כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת.

י

הנה ראש ומנהיג קהילת תהילות ישראל מירושלים ת"ו הוציא לאור מחברת בשם להבת שלהבת קודש, להמליץ בעד אלו הנשים בנות ימינו שחדשו המלבושים המשוונים, וכל מחברתו היא תמיהה גדולה, אחר המחילה רבה.

(א) אין בכל מחברתו איזו ראייה מן הגמרא או מן השלחן ערוך שנוכל לשאת ולתת עמו בדבר הלכה כדרכה של תורה, כל מחברתו מלאה מדברי חסידות ובשעה שאינם סמוכים אתכא דמין הבית יוסף ושלחנו הטהור, אפשר להפוך אותם לאיזה צד ולכל רוח שיחפצו לפי נטיית הלב, ופוק חזי מה עשו מדבריו הקדושים של הרב מברדיצ'ב בעל הקדושת לוי, עי' ויואל משה מ"א סי' קע"ז ודוק.

ומכאן שכל דברי המחברת הנ"ל יכולים להפוך אותם מקצה אל הקצה, וכל לשונות החריפים של המחברת הנ"ל יתהפכו לאידך גיסא ולומר, יען שכל אשה ההולכת בבגדים המשוונים היא פוגעת בעיקרי הצניעות של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת, עתידה היא ליתן את הדין, וגם לכתוב ולהוציא חרב חדה מתערה וגם חצים שנונים מאשפתם על כל מי שמסייע ומחזיק בידה, והשתא שנסדרו הדברים מערכה מול מערכה, ההכרעה ביד מי תיפול, הרי היא תיפול ביד יושבי קרנות לפי דעתם המשובשת, רק דבר ה' זו הלכה בכחו הגדול להיות לנו כאבוקת אור להאיר חשכת החיים וספיקותיהם, וכבר אחז"ל אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה בלבד.

ועל הפסוק (עמוס ח') הנה ימים באים נאם אדני אלהים, והשלכתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע אם דברי ה', דרשו חז"ל (שבת דף קל"ח ע"ב) דבר ה' זו הלכה, דבר ה' זה הקץ, דבר ה' זו נבואה, וראיתי מי שכתב על זה, דלא פליגי כל הני סברות אהדדי, והא בהא תליא, כלומר שאם כל אורחות חיינו יהיו עפ"י דבר ה' זו הלכה נזכה לקץ הימין ולגילוי הנבואה.

ב) ועוד כתב בעל המחברת הנ"ל בראשית דבריו וז"ל, כבר גליתי דעתי שאיני יודע בדיוק על מה המדובר, ואיני בקי כ"כ בזה, וגם לא במנהג הקדום עכ"ל. וכל קורא אלו השורות יעמוד בתמיהה גדולה, אם אין כאן ידיעה על מה המדובר, ואין כאן בקיאות במציאות הדברים, למה בעל המחברת מכניס את ראשו ורובו בעובי הקורה הזאת. היתכן שמי שלא ראה את החדש יבוא ויעיד לפני הבית דין כזה ראיתי או כזה ראיתי. היתכן מי שלא יודע מהו גפן ומהי חיטה ישא ויתן במחלוקת המפרשים בדין כלאי הכרם, אתמהה.

ג) ועוד כתב שם וז"ל, כבר גליתי דעתי לגבי כמה וכמה ענינים שאינני מהקובעים וכו', כי זה ניתן לגדולי ופוסקי הדור האמיתיים עכ"ל, גם כאן הננו תמהים על דבריו, אם הענין הזה דורש לינה בעומקה של הלכה ושיקול דעת רחבה השייך לגדולי הפוסקים, למה בעל המחברת הנ"ל נכנס לחצר חביריו ולתחום דלאו דיליה, ואדרבא בכה"ג טובה היא הפרישה מן הדרישה, וכשם שיקבל שכר על הדרישה כך יקבל שכר על הפרישה.

ד) ומה שכתב עוד שהוא לא בא אלא רק לחזק ברכים כושלות, ובמקרה דנן הנשים הללו בנות ימינו המשנים מדרכי הצניעות, מי גילה לו שהנשים הללו הם הברכים הכושלות,

אולי הנשים הכשרות המדקדקות על לבושם שיהיה כדת וכהלכה המה הברכים הכושלות, שמתבלבלת דעתן מפני הצניעות הפרועה של הנשים עם המלבושים המשונים, ונכנסות ספיקות בלבם שמא הצניעות הזאת היא הנרצית לפני ה'.

ה) ולא עוד אלא אפילו לפי שיטתו שהנשים הללו בנות ימינו הם הברכים הכושלות, ברם כיון שהתעוררו עליהם עוררין על דרכם החדשה, היה לו לשאת ולתת בחלקי הסותר והבונה סברות שני הצדדין, וכתוב (ויקרא י"ט) לא תשא פני דל, וכתוב (שמות כ"ג) ודל לא תהדר בריבו, ופירש"י לא תחלוק לו כבוד לזכותו בדין ולומר דל הוא אזכנו ואכבדנו, מבואר מכאן אע"פ שהעני שהוא בודאי נחשב ברכים כושלות אעפ"כ ציוותה התורה ודל לא תהדר בריבו כי פעמים הדל לא יצדק בטענותיו, ואולי הנשים הללו גם כן לא יצדקו בטענותיהם אם יעמידו את דבריהם בכור המבחן של הלכה.

ו) בעל המחברת הנ"ל כתב במהדורה ראשונה, שהרבנים המתנגדים לנשים הללו בנות ימינו שחדשו המלבושים המשונים, הם מהערב רב והסט"א וקליפת עמלק.

ובמהדורה השניה כתב, שגם העסקנים המתנגדים לנשים הללו בנות ימינו שחדשו המלבושים המשונים, הם מהערב רב והסט"א וקליפת העלמק.

ותימה תימה נקרא, הרי בעל המחברת בעצמו כתב וכמו שהעתיקנו דבריו לעיל באות ב', כבר גליתי דעתי דאיני יודע בדיוק על מה המדובר, ואיני בקי כ"כ בזה וגם לא במנהג הקדום עכ"ל, אם כן הכיצד באופן כזה שאין כאן ידיעה במה המדובר, ואין כאן בקיאות מהי המציאות, אם כן בכה"ג המכניס את ראשו ומחזה דעה פורץ גדר שורת דרך ארץ ועובר גבול

ונכנס בתחום דלאו דיליה, ועוד יכנס לפני ולפנים ויוסיף ויעיז פנים ויחוקק חירופים וגידופים על לוח הדפוס, ויכתוב דברי בלע על ספר חוקה, ותהי ליום אחרון לַעַד עד עולם, אתמהה.

אין זה דרך התורה וחכמיה, אלא דרך הטרור להטיל חיתתו בארץ החיים, כי מי עוד יעיז להביע איזו התנגדות אפילו בשפה רפה וחלושה, ומי עוד יעיז לגלות דעתו אפילו באיזה שמץ התנגדות, כי תיכף ומיד בעל המחברת הנ"ל ידפיס מהדורה שלישית בלהב שלהבת הטרור, ויכתוב עליו שהוא מן הערב רב והסט"א וקליפת עמלק... והוא רחום יכפר, ושארי ליה מאריה על דבריו ועל חלומותיו.

יא

מקור מוצא הבגדים החדשים והמשונים, לא נולדו מתוך התוועדות קריאי מועד אנשי שם בשכונת מאה שערים לתקן מצב הצניעות בעמנו.

ולא נולדו מתוך אסיפת רבנים ותלמידי חכמים בשכונת קרית רמ"א לגדור גדר הפריצות בדורנו.

הבגדים הללו נולדו אצל בעלות התשובה, והנשים הללו בנות ימינו מקרב הישוב הישן שהחלו להתלבש באלו הבגדים הם דור השלישי, הן תלמידי התלמידות, הן אמנם בראשית דרכם אך פניהם מועדות אל הרדיד והרעלה כפי שהן מתלמדות מרבותיהם הבעלות תשובה.

מה טיבה של התשובה בדורנו.

הנה בכל מצוה יש בה תנאים כיצד לקיים אותה, יש דברים שהם לכתחלה ואם לא עשאו אינו מעכב, ויש דברים

המעכבים את המצוה ואם לא עשאים לא קיים כלל את המצוה, כגון מי שטרח לחסוך מכספו ומלחמו לאסוף פרוטה אל פרוטה לקנות תפילין מהודרות ובמחיר יקר, ובשעת הנחתם על ראשו ועל זרועו אינו מניחם במקומם לא יצא ידי חובתו, אע"פ שהתפילין נכתבו בכשרות ובהידור רב, והרצועות נעבדו כדת וכהלכה, כיון שלא קיים תנאי מתנאי המצוה והוא להניחם במקומם, לא יצא ידי חובת המצוה, והוי קרקפתא דלא מנח תפילין.

והוא הדין במצות התשובה, יש בה תנאים שהם לעיכובא, ואם אינו מקיים אותם לא יצא ידי חובת התשובה. והם, חרטה, וידוי, וקבלה לעתיד.

כיצד היום מחזירים בתשובה, אחרי הכנס ודברי ההתעוררות מלבישים את הבעל תשובה טלית קטן ושרים לפניו "וטהר לבנו לעבדך באמת", והוא הולך ומוסיף בלבוש המלבושים עד שהוא נראה כחרדי לכל דבר.

אין מחנכים אותו לא בתחלת התשובה ולא בסופה להתחרט על עברו, ואין מלמדים אותו להוציא אנחה על עבירותיו של העבר, ואמור יאמרו לו אתה תינוק שנשבה, ואתה לא אשם בכל מה שעשית, וככה מכבים את הרהורי החרטה העולים בלבו, ונועלים לפניו שערי תשובה.

עשרות שנים הבעל תשובה עשה עבירות קלות וחמורות, בכל שנה ושנה בנה הוא קומה אחת של עבירות המטמאים את נשמתו, במשך עשרים שלשים שנה כבר הספיק לבנות בנין רב קומות עשרים שלשים קומות של עבירות חטאים ופשעים, מעל הבנין הזה של אשפה וזבל בונה הוא קומות חדשות של תורה ויראת שמים.

והנביא צווח (ירמיה ד') נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים, מורה הנביא ע"ה הדרך להתקרב אל הבורא ית' וית' והוא לעשות כדוגמת עובד האדמה, שבתחלה חורש את השדה ועוקר את כל הקוצים והדרדרים ואח"כ זורע, ככה גם אתם אם באתם לחזור אל כור מחצבתכם, נירו לכם ניר על ידי חרטה וידידי על עונותיכם, כי על ידי החרטה באמת בבכי ובמספד עוקרים אתם הטומאה שנשרשה עמוק בלבבכם, על ידי היגון והאנחה מעומקא דלבא מזככים אתם את נפשכם ומצחצחים את נשמתכם.

וזה לשונו של קדוש ישראל רבינו יונה בספר שערי תשובה (ש"א או' י"ג), ומדרגות התשובה ומעלותיה לפי גודל המרירות ועוצם היגון, והיא התשובה אשר תבא מדרך טוהר הנפש וזכות שכלה, כי לפי שכלו וכפי אשר תפקחנה עיניו ירבו ויעצמו במאד מאד יגונותיו ברעיוניו על רוב עונותיו, כמו שנאמר (ישעיה נ"ז) כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי, ביאורו כאשר יעטוף ויצטער הרוח שהוא מלפני כי הוא מן העליונים, ויעטפו הנשמות אשר עשיתי, לא אריב עוד ולא אקצוף, כי איך לא אחון וארחם על נפש יקרה אשר היא מלפני ונשמות אני עשיתי, על כן יקל העון כפי אשר תכבד עבודת האנחה עליו, כי היגון יבא מאת טוהר הנשמה העליונה, ונרצתה בזה יותר מאשר תרצה ברוב יסורי הגוף ומכאוביו, עד כאן לשונו הטהור.

ישנם בעלי תשובה בימינו לא רק שלא מתביישים לגלות לאחרים שהם בעלי תשובה כלומר שחללו שבת ועשו עבירות קלות וחמורות, אלא שלפעמים הם מתפארים בזה ומספרים בגאווה ובגסות הרוח מה הם פעלו ועשו ללא צל של בושה, כי לא נכנסו ולא דרכו על מפתן שער התשובה, שהיא

החרטה והמרירות והיגון על מה שהזידו נגד ה' ותורתו הקדושה, והורה והודיע רבינו יונה ז"ל כנזכר לעיל דמדרגות התשובה ומעלותיה הוא לפי גודל המרירות ועוצם היגון, ולא לפי גודל קיום המצות ודקדוק עשייתם.

חלק מבעלי תשובה בדורנו אינם בעלי תשובה, אלא הם בעלי שאלה, כי הם בונים תורה ויראת שמים על בנין של עבירות זבל ואשפה, בונים בנין של תוהו ובוהו, שהכל תמהים על בוהו שבו, על תערובת טוב ורע שבו, ושואלים מה זה.

והנביא הושע אומר (י', י"ג), חרשתם רשע עולתה קצרתם אכלתם פרי כחש, שהחורש רשע עוולה קוצר, ומפרי מעשי ידיו הללו אוכל פרי כחש.

הבנין של תוהו ובוהו של הבעלי תשובה של דורנו הוליד פרי כחש המה המפלגות החרדיות המתכחשים בה' ובהשגחתו, ואומרים למדינה אבינו אתה ואת ילדתנו, מאז הגל של התשובה שהחל לפני כשלושים שנה, הבעלי תשובה הספיקו לייסד מפלגה מפלגת ש"ס, נתרבו סוגי העיתונים למיניהם ולמינותם, הרדיו שהיה פגר מת קם לתחיה ונתחדשו ערוצים דתיים מה שלא היה בעבר, וגם נוסדה טלוויזיה על ידי הבעלי תשובה מחסידות בעלז, התערובת הזאת היא כלאים של דת ותרבות העמים, כי לא קיימו דברי הנביא נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים, מה הגמול ומה התוצאה, דת וציונות משמשים בערבוביא.

אחד מחוקות העכו"ם ותרבות העמים הנפוצים והעיקריים בדור הוא, הלבוש. כל הדור הצעיר מתהלך מעקב רגל ועד קדקד ראש באשמיו בלבוש פרוע ובלבוש מוזנח, וכלל גדול הוא אצלם כל המופרע מחבירו אהוב וחביב מחבירו, המלבושים

המופרעים המסמלים אני ואפסי עוד הם מהפכה והתקוממות נגד כל סדר והנהגה חברתית, המלבושים המופרעים הם הפגנה בעזות מצח נגד הדור הישן, המלבושים המופרעים הם פריקת עול ומרות הדור הישן, אין הם רוצים לילך בעקבותיהם והנהגותיהם כלל בשום ענין ובשום דבר, לכן לא תמצא אצל הדור הצעיר בגד בשיעור ג' טפחים על ג' טפחים שידמה לדור הישן.

היציאה לרחוב במלבושים המופרעים עוקרים לגמרי מדת הבושה ואין מתבוששים כלל מפני הבריות, היציאה לרשות הרבים הנעשית בתדירות הופכת לטבע שני אצל האיש ואצל האשה.

הטבע השני הזה אצל האשה הוא ההיפוך הגמור של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת, ויען שאין מדריכי העם מלמדים את בעלי התשובה לשוב באמת בחרטה וביגון ובאנחה על עבירותיהם, והטבע השני הזה נשאר במקומו, מושרש עמוק בנפש, כי לא נעשה מאומה להוציאו, ובהגיע התור לקיים המצות ולהתלבש בצניעות, ומדמים בדעתם שהצניעות עיקרה היא הבגדים, וכל המוסיף בבגדים הרי זה משובח, ואע"פ שריבוי ותוספת בגדים דלא כמנהג העולם נוגד כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת, אין בכך כלום, כי הטבע השני הזה שעדיין לא נעקר דוחה הוא ביד חזקה ובזרוע נטויה עיקרה של צניעות של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת. **וככה** נוצרה בימינו צניעות פרועה כלאים של דת ותרבות העמים.

הנשים הללו בנות ימינו מן הישוב הישן שהתלמדו מן בעלות התשובה ללבוש המלבושים המשונים, הדירו רגליהם

ממשכנות יעקב ושערי ציון המצוינים בהלכה לשאול ולדרוש
דבר ה' זו הלכה, כי תלונתם בפיהם שלא מצאו רב שיתיר להם,
התשובה לתעלומה הזאת פשוטה, כי מי הוא זה ואיזה הוא
שיתיר צניעות פרועה כזאת איסור כלאים של דת ותרבות
העמים...

יב

אחז"ל (ברכות דף ט"ו ע"ב) רב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא
בעידן צלותא, פירוש שרב חסדא היה מקלל מי שמחזר
אחר המים לנטילת ידים בשעת התפלה, מחשש שמא יעבור
זמן התפלה.

וקשה אמאי רב חסדא היה מקלל מי שמחזר אחר המים
לתפלה, ואפילו אם תמצא לומר שטועה הוא מ"מ
מצוה קעביד, וקללה למה.

ועוד קשה, למה רב חסדא בא לידי קללה החמורה, והיה לו
להקדים להוכיח ביחידות או לדרוש בפרקא, שאין לחזר
אחר המים בעידן צלותא, וקללה למה.

ויש ליישב, דרב חסדא הבין שהאיש הזה המחזר אחר המים
לנט"י, המדמה בעצמו שעוסק הוא במצוה אינו רואה
חובה בנפשו, ולא יועיל לא תוכחה בנחת ולא נזיפה בגערה,
רק הקללה החמורה בכחה להשיב אותו אחור.

הוא הדין בנשים הללו המדמות בעצמם שעוסקות במצוה
גדולה מצות הצניעות, ולא עוד אלא שחושבות שבזה הן
מקרבות את הגאולה, לא יועילו לא תוכחה בנחת ולא נזיפה
בגערה, ולא יועיל לא כתיבת קונטרס הזה ולא מאה כיוצא בו.

הקונטרס הזה לא חיברתיו אלא להחזיר מצות הצניעות אל מכוונה ומכון שבתה המה הבתי מדרשות, ולחזק נשים צדקניות שבדור במצות הצניעות עפ"י תורה, צניעות של כל כבודה בת מלך פנימה והצנע לכת.

ובענין קללה של רב חסדא לא צריכא מילתא, כי אין לך קללה גדולה בדורנו כמו זו של סמיות עינים ושיבוש הדעת.

התיקון והתקנה של הנשים הללו היא בתפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו, האר עינינו בתורתך (בתורה שלך לבד), ודבק לבנו במצותיך (במצות שלך לבד), וטהר לבנו לעבדך (לעבוד אותך לבד) באמת (והוא להשליך הרצון להיות צדיקות וחסידות, ולהשליך הרצון לקרב את הגאולה, וכל רצוננו הוא רק לעשות נחת רוח לפניך באמת) וכשנפשם בהם תתעטף, אז ממצוקותיהם יצילם, ישלח דברו וירפאם, וידריכם בדרך ישרה, ומושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה.

יג

חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך (תהלים קי"ט), **חשבתי** דרכי בבואי חשבון לחשוב בחשבוננו של עולם, אם אין בדרכי נפתל ועיקש, ואם נכוחים נתיבותיה למבין, וישרים אורחותיה למוצאי דעת, אם לא הייתי כחכם בעיניו ולבי הלך שובב, פן ילכדני יצרי במלכודת עלי נתיב, פן יאחזני בפח יקושים עלי אורח, ולא מצאתי צרי ומרפא אלא תורתך, על כן ואשיבה רגלי אל עדותיך כי בם חייתני, והם נר לרגלי ואור לנתיבתי לעד ולנצח נצחים.

בסייעתא דשמיא

קונטרס

דרך חטאים

על הכת החדשה
של הנשים עם המלבושים המשונים

חלק ב' של הקונטרס
והצנע לבת

קונטרס זה חיברתיו בעזרת ה' עוזי ומעוזי
דניאל ביטון
פה בית שמש יע"א
תשע"א לפ"ק

להשיג הקונטרס:
יורו משפטיך ליעקב
מצפה רש"פ 8
בית שמש

א

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב (תהלים א'). פירש"י, כי מתוך שלא הלך לא עמד, ומתוך שלא עמד לא ישב ע"כ. מבואר מכאן שהכתוב סידר הקל קל תחלה, קודם הולך בעצת רשעים, ואח"כ עומד בדרך חטאים, ואח"כ יושב במושב לצים. לפי"ז יקשה למה אמר תחלה לא הלך בעצת רשעים ורשעים הם העוברים עבירה במזיד, ואח"כ אמר ובדרך חטאים לא עמד וחטא הוא לשון שוגג, ואיפכא הוה ליה למימר אשר לא הלך בעצת חטאים ובדרך רשעים לא עמד.

ויש ליישב, דאתא קרא להזהיר ולומר דיותר חמור דרך חטאים מעצת רשעים, והוא דעצת רשעים אע"פ שהולך הוא במועצותיהם ועושה כמעשיהם, מ"מ לא נעלם ממנו שאלו הם אנשים רשעים, חורשי און וזרעי עמל וקוצרי עון הם, ואין לך אדם שאין לו שעה וביום מן הימים קולה של הבת קול שובו בנים שובבים תקשקש בלבבו לעורר אותו בתשובה. משא"כ דרך חטאים, שעושה דרך ושיטה מחטאים, אפילו שהחטאים הם בגדר שוגג, אין תרופה למכתו, שלא יתן לעולם בלבו לשוב, כי הרי החטאים טהורים וזכים המה בעיניו, ועל מה יש לו להתחרט ולשוב.

ורבינו יונה ז"ל בריש מס' ברכות נתן טעם למה החמירו על הספק יותר מן הודאי, ועל הודאי מביא קרבן חטאת כשבה או שעירה שמחירה מעה אחת, ועל הספק מביא קרבן אשם תלוי איל תמים שמחירו מ"ח מעין, והוא שעל הודאי משים האדם החטא אל לבו ודואג ומתחרט וחוזר בתשובה שלימה, אבל על הספק עושה סברות ואומר חתיכה שאכלתי

אולי היתה מותרת, ולא ישית אל לבו לשוב, ולזה החמירו בו יותר עכ"ל.

וחמור מן העומד על הספק הוא העושה דרך מחטאים, כי אם הראשון מביא סברות והיקש שכליים להתיר ספיקו, הרי שהאחרון מביא פסוקים ומדרשי חז"ל להצדיק דרכו, ותחת אשר המאור שבתורה היה מחזירו למוטב, נתהפכה לו תורתו מאור לחושך ומחשיכה את עיניו ומסייעת לו לעמוד בדרך חטאתו, מבלי שיעלה בלבו אפילו הרהור תשובה אחד.

והתורה שהיא סם החיים המיר אותה להיות לו לסם המות רח"ל.

כן קרה בימינו לכת הנשים של המלבושים המשונים הנותנים כתף סוררת לשמוע קול תוכחה, ואת דרכם התועה דרך חטאים מעטרים בראיות הפורחות באויר שאין בהם ממש ואין להם על מה שיסמוכו.

כל הרדידים והרעלות והכיסויים המשונים, אשר הכת הזאת מתעטפת בהם מקדקד ראש עד עקב רגל, הכל הוא מעטה וכיסוי לסילוף תורה ודרשות דופי, הכל הוא מעטה וכיסוי על חולי נפש, וכפי שיתבאר הכל בס"ד להלן בפנים הקונטרס.

הרדידים והרעלות והכיסויים המשונים, אין להם שום שייכות אפילו בנגיעה כל דהו למצות הצניעות שקבלנו בהר סיני, אין להם שום שייכות אפילו בנגיעה כל דהו למצות קדושים תהיו הכתובה בתורה, ואין להם שום שייכות אפילו בנגיעה כל דהו ליראת ה' טהורה עומדת לעד הכתובה בספרי יראה של רבותינו חכמי הדורות זיע"א.

הכת הזאת תחלתה הריסת בתים בישראל וסופה פריקת עול, עולה של תורה ומצות רח"ל.

על הכת הזאת וכיוצא בה אחז"ל (סוטה דף כ"ב ע"ב) בית דינא רבה ליתפרע מהני דחפו גונדי, פירוש בית דין של מעלה יפרע מאלו הלבושים שחורים ומתעטפים שחורים ומראין עצמן כפרושין ואינן פרושין, עי' מהרש"א.

ומשאחז"ל בית דינא רבה ליתפרע וכו', אינו רוצה לומר בעוה"ב דזהו מילתא דפשיטא ששם נפרעים על כל מעשה איש ואיש ופקודתו, אלא הכוונה בית דינא רבה ליתפרע בעוה"ז, והטעם כדי שאחרים יראו וייראו ולא ילמדו ממעשיהם, כי רבה היא המכשלה וההטעייה.

והיא נפלאה בעינינו לראות בימינו כיצד ידו הגדולה התחילה פורעת מהם ובהם, שהכניס בלבם מין בולמוס ובהלה רבה ללבוש מלבושים חדשים ומשונים, וכל מלבוש חדש מתמיה מחבירו ועולה עליו בתמהונו, כל מלבוש חדש אינו מחליף מלבוש הישן אלא נוסף הוא עליו, עד שתמצא שתוך זמן קצר החליפו הנשים הללו בנות ימינו צורת ואופי שמלותיהם עשרת מונים, עד שכיום מתהלכות מלובשות כאהל המתגלגל, והן ללעג ולקלס על כל חברותיהן, ומי יודע מה יחדשו ויוסיפו וימציאו עוד, ה' ירחם.

מה שאחזתן בולמוס לבישת המלבושים המשונים היא טובה כפולה ומכופלת מאת המקום עלינו, כי על ידי ריבוי המלבושים והכיסויים המשונים והתמהונים נתרחקו מחברת חברותיהן ומתבצרות בתוך עצמן, ועוד טובה צמחה מן הבולמוס הזה שהנשים הכשרות שבדור רואות עין בעין התנהגות היוצאת מגדר ישובו של עולם, התנהגות היוצאת מגדר

האנושי, התנהגות היוצאת מגדר אנשים מן השורה, ונשמרות מהשפעתן, והוא מחסדי ה' על דור העני הזה.

ב

כתב מור"ם ז"ל בש"ע (סי' א' סעי' א') ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השם יתברך. ומקור הדברים הוא הטור, ושם מבאר מרן ז"ל בבית יוסף את דבריו וז"ל, מ"ש הטור על כן הזהיר שתעז מצחך כנגד המלעיגים ולא תבוש, מפני שמדת העזות מגונה מאד ואין ראוי להשתמש ממנה כלל אפילו בעבודת השם יתברך לדבר דברי עזות כנגד המלעיגים, כי יקנה קנין בנפשו להיות עז אפילו שלא במקום עבודתו יתברך, לכך כתוב ולא תבוש כלומר אם אני אומר לך שתעז מצחך כנגד המלעיגים אינו לדבר להם דברי עזות, אלא לענין שלא תבוש מהם אע"פ שילעיגו עליך עכ"ל.

מבואר מדברי מרן ז"ל דמה שאמר רבי יהודה בן תימא הוי עז כנמר והוא שיעז פניו כנגד המלעיגים ואל ימנע מלעשות המצוה, זהו דוקא שלא יתבייש מפני המלעיגים ויקיים המצוה באין אומר ואין דברים, אבל לענות להם בפיו דברי עזות מאן דכר שמיה.

וכ"כ הלבוש, ולא יבוש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת הי"ת, ובלבד בהצנע לכת רצוני לומר שאינו צריך להעז פניו כנגד המלעיגים לבזות אותם בדברי עזות מפני הלעגתן עכ"ל.

ומה שכתב המ"א והנמשכים אחריו שהעתיקו את דבריו וכתבו ועכ"פ לא יתקוטט עמהם וציינו ב"י, כוונתם כנ"ל שלא יתקוטט היינו שלא ידבר דברי עזות כנגד המלעיגים.

וסייעתא לדברי מרן הב"י ז"ל שהעזות המדובר כאן הוא במעשה ולא בדיבור, יש להביא מדברי התנא עצמו שאמר הוי עז כנמר, וקשה למה בחר התנא דוגמא לחיה בעלת מדת העזות את הנמר, אדרבא היה לו להביא לדוגמא את הכלבים, שעליהם העיד הכתוב (ישעיה נ"ו) והכלבים עזי נפש, וכך היה לו לומר הוי עז ככלב, אלא הביא התנא את הנמר לדוגמא ולא את הכלבים שאע"פ שעזים הם, אך עכ"פ נובחים הם בשעת מעשה, על כן העדיף להביא את הנמר שאע"פ שהוא עז בשעת מעשה מיהו שומר על השתיקה, ללמד בא דמה שאמרו שלא יתבייש מפני המלעיגים זהו במעשה שלא ימנע מלקיים המצוות, אבל לא בדיבור לבזות אותם בדברי עזות.

ומזה יש לנו ליישב מה שהקשה מרן ויואל משה זי"ע על המשנה (אבות פ"ה מ"כ) יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וכו' לעשות רצון אביך שבשמים, הוא היה אומר עז פנים לגיהנם וכו', והני מילי סתראי ניהו, דברישא קאמר הוי עז כנמר שצריכים להשתמש במידת העזות, ובסיפא צווח ואמר עז פנים לגיהנם, וכיצד יתקיימו שניהם, עיין שם מה שתירץ.

ולפי מ"ש לעיל אתי שפיר, דברישא אמר עז כנמר זהו עזות כנגד המלעיגים באין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, ובסיפא אמר עז פנים העזות הניכרת על הפנים והיא העזות על ידי דיבור, עזות כזאת שלא במקום עבודתו לגיהנם.

מה שמצינו לכת הזאת של המלבושים המשונים, המעזים פניהם בעזות פנים מופלגת נגד כל העולם כולו, נגד הרבנים, ונגד ההורים, ונגד העסקנים, ונגד כל מי שבא לחלוק על דבריהם ועל דרכיהם, ולא עוד אלא שמחרפים ומגדפים אותם ומכנים אותם ערב רב וסט"א וקליפת עמלק, ועזות פנים

הזאת לא נשמע ולא נראה בכל גבול מחנה ישראל, וגם לא נשמע ולא נראה מהם ככה לא נגד מחללי שבתות ומחטטי שכבי, ולא נגד עוברי עבירות החמורות, ולא נגד המינים והאפיקורסים המפורסמים עוקרי הדת והאמונה.

רק נגד המוכיחים אותם ואומרים להם שמלבושי הנשים החדשים הם משונים ותמוהים ואין כאן מדת חסידות, יוצאים הם מכליהם בטירוף הדעת ושגעון, הלא דבר הוא.

הנה הכת הזאת של המלבושים המשונים, מחד גיסא פושטים טלפים של צדקות וחסידות ומתעטפים באדרת שער של צניעות מופלגת, ומאידך גיסא מעיזים פניהם ג"כ בהפלגה יתירה.

ויש להקשות כיצד מדת הצניעות שהיא היפך ממידת העזות ישכנו שניהם באדם אחד בכפיפה אחת, וכיצד צניעות המלבושים לכסות הגוף בכיסוי ע"ג כיסוי ותכונת הנפש להעיז פנים נגד כל יתייחדו שניהם תחת קורת גג אחד, וצניעות היא ההיפך מעזות, התירוץ לכל זה שיש כאן ... צביעות.

ועל הכת הזאת שפיר יאמר עליהם מקרא שכתוב (שמ"א ב') אל תרבו תדברו גבוהה גבוהה יצא עתק מפיכם כי א-ל דעות ה'. פירוש, אל תדברו גבוהה גבוהה על מצות הצניעות ודקדוקיה, ויצא מפיכם עתק הם החירופים והגידופים (כפירוש מהר"י קרא שם) על המוכיחים אתכם, כי א-ל דעות ה' כי הוא היודע מה שבלבבכם שהכל צביעות ופשיטת טלפים לאמר ראו כשר אני.

מה העצה. בספר דברי יואל פ' לך לך עמ' ש"י, הקשה מרן מהר"י ט"ב זי"ע על הפסוק (בראשית י"ג) הפרד נא מעלי

אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמילה, ולכאורה קשה מאי קאמר אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמילה, והוא מיותר דיספיק שיאמר הפרד נא מעלי, ומה נפקא מינה ברוחות אם לשמאל או לימין או לפניו או לאחוריו.

ועוד קשה, ובכ"ר א"ר חנינא ב"ר יצחק, ואשמלה (אלך לצד שמאל) אין כתיב כאן אלא ואשמאילה (אוליך אותך לצד שמאל), מן כל אתר משמאל אני אותך, וצ"ב דהתחיל אל נא תהי מריבה וגו' וסיים שיכריח אותו בע"כ שלא בטובתו, וצ"ב.

ויש ליישב, הנה מה שנתן אברהם אע"ה טעם לסיבת ההתפרדות כי אנשים אחים אנחנו ופירש"י דומין בקלסתר פנים, כי לצד זה הוא חשש כשלון יותר קרוב, כי היה לוט מתדמה לאאע"ה בחיצוניותו, הן לצד האחזה וגם לצד שהיה קלסתר פנים שוה אליו, ואולי כי היה גם מרמה את הבריות ומתלבש בלבוש צדקות כדי שלא יכירו במעשיו, ועל כן היתה הסכנה גדולה פן ילמדו ממעשיו ודעותיו הרעים, וז"ש לו אברהם אל נא תהי מריבה וגו' כי אנשים אחים אנחנו ודומין בקלסתר פנים, וכשיראו הבריות ששני אנשים כשרים מריבים יהיה ח"ו חילול שם שמים מזה, גם אפשר שרבים יצדיקו אותך ויטעו אחריו, על כן הפרד נא מעלי, ואין עצה אחרת אלא ההתרחקות.

ויבואר דברי המדרש הנ"ל, אם השמאל ואימינה, לפי שהיה לוט מתדמה לאברהם ומתלבש בלבוש צדקות כנ"ל, רצה אאע"ה לגלות מצפוניו שלא יגררו אחריו ללמוד ממעשיו, וז"ש לו אם השמאל ר"ל שתגלה מצפונך שכל מעשיך בהיפך דעת תורה, אז ואימינה, יספיק לי שאתנהג לימין, ר"ל בדרך התורה הנקראת ימין כמ"ש מימינו אש דת וגו', ואוכל להנצל

ממך. אבל אם הימין שתרצה להתלכש בלבוש התורה, ולרמות את הבריות שגם אתה שומר תורה, אז ואשמאילה (אוליך אותך לצד שמאל), מוכרח אני לברר מצפוניך ולהעמיד אותך לצד שמאל, שלא יטעו אחריו הבריות, וז"ש במדרש ואשמאלה (אלך לצד שמאל) אין כתיב כאן, אלא ואשמאילה (אוליך אותך לצד שמאל), מן כל אתר אנא משמאיל להאי גברא, ואגלה קלונך כדי שלא יטעו הבריות אחריו, עד כאן לשונו הטהור, ודפח"ח.

הנה אע"פ שראשי הכת של המלבושים המשונים כל דבריהם בדרך שגעון ודברי כסילות, ואמר קרא (משלי כ"ו) אל תען כסיל כאולתו פן תשוה לו גם אתה, ופירש הרלב"ג אל תען כסיל כאולתו במה שיטיח כנגדך מהדברים לחסרון דעתו, כי אין ראוי שתטה אונך לשגעונותיו פן תשוה לו גם אתה, ר"ל שיהיה זה סכלות ממך אם תעריך דבריו באופן שתתפעל מהם עכ"ל, אך כבר פירשו בגמ' שבת (דף ל' ע"ב) דהני מילי במילי דעלמא, אבל בדברי תורה כתיב (משלי שם) ענה כסיל כאולתו, מן הטעם שלא ידמה כחכם בעיניו ויטעה אחריו, אלא השב תשובה לכסיל, והנהג בו מנהג הכתוב במדרש לעיל מן כל אתר אנא משמאיל להאי גברא, ואגלה קלונך כדי שלא יטעו הבריות אחריו.

ומזה יש לי ליישב עוד ענין, דהנה מרן החיד"א זי"ע בספר נחל אשכול בסו"פ חיי שרה פירש בדרך רמז את הפסוק משמע ודומה ומשא חדד ותימא יטור נפיש וקדמה, משמע כל השומע חבירו מגדפו, ודומה והוא דומם שאינו עונה, משא שסובל כל מה שאומר לו, חדד זוכה להתחדד בתורה וליישוב דבר שהיה תימא, יטור נפיש וזוכה לשמור הרבה מצות, וקדמה שניתנו משנים קדמוניות, ואע"פ שהטובה הפרטית היא לקיים דברי מרן החיד"א זי"ע משמע ודומה כדי לזכות לחדד ותימה,

אך ענה כסיל כאולתו כדי שלא יטעו הבריות אחריו, גדול הימנו, כי זו טובה פרטית וזו טובה כללית.

ג

אחז"ל במדרש (ד"ר פ"ח סי' ו') חכם עצל בעיניו משבעה משיבי טעם (משלי כ"ו), כיצד, אמרו לעצל רבך בתוך המדינה לך למוד תורה בעיר פלונית, אמר להן ירא אני מן הארי שבדרך, שנאמר (משלי כ"ו) אמר עצל שחל בדרך. אמרו לו הרי רבך בעיר עמוד ולך אצלו, אמר להן מתיירא אני שלא יהא ארי בתוך הרחובות, שנאמר (שם) ארי ברחובות. אמרו לו הרי הוא דר אצל ביתך (ר"ל סמוך לביתך), אמר להן והארי בחוץ, שנאמר (משלי כ"ב) אמר עצל ארי בחוץ. אמרו לו הרי הוא בתוך ביתך, אמר להן אם אני הולך אני מוצא את הדלת נעול ואני חוזר ובא, שנאמר (משלי כ"ו) הדלת תסוב על צירה ועצל על מטתו. אמרו לו פתוח הוא, לסוף שאין לו מה להשיב הוא אומר להן הדלת בין פתוח בין נעול מבקש אני לישון עוד מעט, שנאמר (שם) עד מתי עצל תשכב וגו'.

המדרש הזה הוא פינת אבן יקרת ידיעת כוחות היצר ותחבולותיו, והוא שמידות הרעות של האדם הן המולידות סברות והן המולידות תירוצים, וכשדוחים סברא אחר סברא תירוץ אחר תירוץ, מתגלה האמת לאמיתה ללא כחל ושרק, ואין כאן תירוצים, אבל יש כאן מידת העצלות, מבקש אני לישון עוד מעט, פשוטו כמשמעו.

וכאן נתגלה ג"כ כי מה שאמר גם בפעמים הראשונות ארי בדרך ארי ברחובות, הוא כיסוי ומעטה לתירוץ האמיתי והיא מידת העצלות.

האדם הפשוט מוליד סברות פשוטות ותירוצים פשוטים, והבן תורה מוליד סברות של תורה ותירוצים של תורה, אלו ואלו מקור מוצאם אחד... המידות.

וכן מצינו אצל קרח כשעמד לפני משה והציע לפניו שתי קושיות, טלית שכולה תכלת אם היא חייבת בציצית או פטורה, בית מלא ספרים אם הוא חייב במזוזה או פטור, אם כי קושיות גדולות שנו כאן לפי פקחותו של קרח, מיהו מגלים לנו חז"ל מקור מוצא הקושיות באומרם, מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור, הקנאה היא שהולידה הקושיות הנ"ל.

המידות הן אבות והסברות הן תולדות, מידות טובות מולידות הכוונה והמחשבה הטובה והמעשים הטובים, וכן להיפך. עיקר האדם הן המידות, אבות האומה נשתבחו בתורה במידותיהן ולא בגדלות תורתם, אברהם במדת החסד, יצחק במדת הגבורה, יעקב במדת האמת.

וכבר אחז"ל באבות (פ"ד מכ"א) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, ומ"ש מוציאים את האדם מן העולם פירש רבינו הגה"ק מקאמרנא זי"ע בספר נוצר חסד כפשוטו שהמידות הנ"ל מוציאים את האדם מן הכלל וכופר בעיקר. ועוד כתב שם וז"ל, ולא יצא הטמא ש"ץ שר"י והכת הארורה מן הדת אלא על ידי גאוה וכעס, וכיוצא בימי מרן הריב"ש יצא איש גדול מן הכלל וכפר באלקים חיים על קנאתו באחיו שנעשו רבנים, עד שיצא מרן מאה פרסאות בקפיצה ביום אחד, ושבת שם בעיר ראדום במדינת פולין, עד שהחזירו

בקפיצה לעירו, ועשה תשובה שלימה, וכן כמה מעשיות הידועים בזמנינו ובימים קדמונים עכ"ל.

ד

הכת הזאת של הנשים עם המלבושים המשוונים כשם שהיא מרבה להתעטף במלבושים רבים מלבוש ע"ג מלבוש, ככה היא מתכסה בכיסויים רבים בסברות ותירוצים להסביר לאחרים טעם התנהגותה המשוונה, ההסברים והתירוצים בחינת ארי בדרך וארי ברחובות אינו בא מצד הנשים, כי לנשים אין להם שייכות עם מה שכתוב בשלחן ערוך אבן העזר או עם הרמב"ם הלכות אישות, ואין זה לפי שהשגתן להבחין ולהבדיל בין פירוש הראשון שבפרישה ופירושו השני, ריבוי הכיסויים והגלימא של תורה שמסתירים בה את הכת בא מצד האנשים, הם המייצרים הסברות, הם הממציאים התירוצים, לפזר חול בעיני המון העם ולהתעות התמימים.

הנשים הללו בנות ימינו שהחלו להתלבש במלבושים המשוונים בא מהשפעת חברותיהן ומדפי הסברה שמקבלות בכינוסים, כל דפי ההסברה נכתבו על ידי נשים חולי נפש בעלי הזהיות חזיונות ודמיונות, כל דפי ההסברה מלאים וגדושים מדרשות דופי וגילוי פנים בתורה שלא כהלכה.

החוברת בהא הידיעה שהנשים מתפארות בה שהיא כרכא דכולה ביה, שמה תמצא כל ההסברים וכל הטעמים למה להתלבש ברדידים וברעלות ובכפפות היא חוברת לכנוס בקדושה. החוברת הזאת מפורסמת בין הנשים, והיא מחולקת חינם לכל דורש ברבבות עותקים, בכנסים, בתיבות דואר, ובכל דרך אחרת, כי הרצון החזק הוא לעשות חסידות לרדידים ולרעלות, החוברת הזאת היא השלחן ערוך של הכת הזאת.

א) מי היא חוברת חבר והוגה דעות הגדול הזה המסתתר מאחורי החוברת לכנוס בקדושה, המחנכת ומדריכה מאות או אפילו אלפים ברדידים וברעלות, רעלות בחוץ ברחובות קריה, ובפנים בתוך הבית פנימה.

שם בחוברת בעמ' א' כותבת המחנכת הדגולה וז"ל, לא רק פסיכולוג אחד עברנו אלא ארבע במספר, וכולם נתנו אותה חוות דעת פחות או יותר...

למה צריך חוות דעת של ארבע פסיכולוגים, ולא עוד אלא אפילו להזדקק לפסיכולוג אחד, למה.

ומה שהיא תולה הביקורים אצל הפסיכולוגים משום שהיא מתנגדת למדינה הציונית, לכך חייבו אותה לעבור בדיקה אצל ארבע פסיכולוגים, הוא שקר, כי הרי פה בבית שמש יע"א האברכים כאן מתנגדים למדינה הציונית בגלוי ובפרהסיא, בכח וביד חזקה, ואין עד אחד שיעמוד ויעבור בדיקה אצל פסיכולוג, וכל שכן אצל ארבע פסיכולוגים.

אך התירוץ לכל הביקורים אצל הפסיכולוגים הללו מופיע בעמ' ד' וה' ושם כתוב לאמר, במהלך חיינו בלא קשר לצניעות שהגיעה מאוחר יותר התערבו גורמי רווחה בחיינו... הגיע המצב לידי כך שאלצו אותנו להפרד מהבעל והילדים והבית...

העולה מדבריה, לא שהרחיקו את הבעל מן הבית והשאירו אותה עם הילדים כנהוג בהרבה מן המקרים כאלו, אלא אותה הרחיקו מן הבית, אותה הרחיקו מן הילדים, היא לא מבארת הטעם להרחקה הזאת אך עובדה היא, מופרשת ומובדלת היא מבעלה, מופרשת ומובדלת היא מן הילדים, מופרשת ומובדלת היא מן הבית, לא מטעמי צניעות שנולדו אח"כ כדבריה כנ"ל, אלא מן הטעם הכמוס והשמור עמה.

רק זאת נדע שאשה כזאת שעומדים מאחוריה ארבע פסיכולגים היא ההוגה הדעות של הדור רח"ל, אשה כזאת שלא הצליחה לבנות את הבית שלה היא המחנכת והמדריכה את נשות ישראל כיצד לשמור על שלום ביתם...

(ב) המחברת הנ"ל לכנוס בקדושה מחנכת ומדריכה את הנשים ללבוש רעלות, ושם במחברת הזאת בעמ' מ"ד מסכמת הגברת הנכבדת תשע טעמים למה על האשה בת ימינו יש לה להתכסות ברעלה. אין כאן זכר לשלחן ערוך, אין כאן זכר לספרי רבותינו שעליהם כל בית ישראל נשענים והולכים לאורם זה אלפים שנות גלות. כל הט' טעמים הם הכל חלומות חזיונות דמיונות, שגעון כפשוטו, ואלו הט' טעמים:

(א) החלום שחלמנו שבקשנו לחלום צדיק.

(ב) החזיון שקבלנו בדיוק בתקופה זו, האשה ששמה רטיה על פניה.

(ג) הסימן שקבלנו בזמן כתיבת המכתב.

(ד) הסיפור שספרה לנו אחת מחברותינו כשביקשה הוכחה לכך שהרעלה אמת.

(ה) כל החזיונות של סעדה שחוותה אותן שנים קודם, ורק עכשיו יצא לפרסום.

(ו) מות קליני שחוותה אותה חברה שהגיעה לביתנו כשהראו לה הסנגורית והקטגורית רעולות פנים.

(ז) חלום נוסף שגם הוא הגיע לביתנו דרך טלפון.

(ח) רחל אמנו ע"ה שלאחר מאות בשנים דוקא בתקופה זו אלצו אותה לצאת מקברה, כדי להראות לנו בעליל איך בת ישראל צריכה ללכת.

ט) דוקא בזמן של כתיבת החוברת גילנו קטעי צניעות המופיעים בספר "צופיה הליכות" עמוד ס"ה וכו'.

אלו התשעה טעמים המסבירים למה על האשה בת ימינו ללבוש רדידים ורעלות, כל התשעה טעמים הם חלומות חזיונות ודמיונות, מאשה שעומדים מאחוריה ביקור אצל ארבע פסיכולוגים, אין כאן זכר או אפילו רמז לספרים הקדושים כמו מנורת המאור מסילת ישרים ופלא יועץ, אשר נשים כשרות שבדור מתחנכות על ברכי הספרים הנ"ל, אשר משם היה צריך להביא ראיה להנהגה החדשה המשוונה והמוזרה הזאת.

והתירוץ פשוט, אין בכל הספרים הקדושים הנ"ל זכר לדברי היתול ושגעון מעין אלו, שם יש זכר לדברי אלקים חיים ומלך עולם, שם יש זכר לתורת ה' תמימה משיבת נפש, ולפקודי ה' ישרים משמחי לב, המתוקים מדבש ונופת צופים.

כיון שאין זכר לדברי היתול ושגעון בספרים הקדושים, על כן נזקקים להביא ראיה מדברי חלומות, כי מי הוא זה ואיזה הוא שיעלה השמימה ויפריך דברי חלומות חזיונות ודמיונות, ובפרט תשעה במספר, שאפילו יעלה בידך לבטל ארבע מהם עוד ישארו חמש, וזה מספיק ודי להנהיג בעם ישראל מלבושי היתול ושגעון.

ואין חדש תחת השמש. וכבר הזהירה אותנו התורה (דברים י"ג) כי יקום בקרבך חולם חלום, ותרגם יונתן בן עוזיאל ארי יקום ביניכון מרי חלים חלמא דזדונתא, ופירש המפרש שם שהחולם הזה חלם החלום הזה בזדון לבבו, היינו שהרהר בו כל היום כדי שיבא לו בחלום הלילה עכ"ל.

כלומר שהחולם חלום הזה שקראו התרגום יונתן בן עוזיאל מרי חלים, כלומר בעל חלומות והוא הרגיל לחלום

חלומות יותר מתשעה במספר, כדי להתעורר ולהסיר אחרים אחרי תענועיו, בזדון לבבו מהרהר בחלום כל היום כדי שיבא לו החלום הזה בלילה.

לפי"ז אתי שפיר לישנא דקרא כי יקום בקרבך חולם חלום, והוא ליה למימר בקיצור כי יקום בקרבך חולם מאי חולם חלום, אלא חולם בלילה חולם שחלם ביום.

והתורה מזהירה על חולמי חלומות הללו תשעה במספר או ארבעים במספר לאמר (דברים י"ג) לא תשמע אל דברי החולם חלום ההוא, וכתב הספורנו לא תפנה אל דבריו לראות אם יש ממש בקצתם, כי אין ספק שכל דבריו שקר שבדה מלבו, והכל להרע כאומרו כי דיבר סרה וגו'.

ג) ועל השאלה ומה תעשה אשה שלא הצליחה לשכנע את בעלה עם כל הט' טעמים הנ"ל, עם כל הט' הזיות חזיונות ודמיונות, שגוען ממש. על זה הכינה לנו המחנכת הדגולה דף הסבר מיוחד לשאלה סבוכה זו, לשאלה גורלית זו, הדף הסבר מצורף למחברת אחרת בשם נצחוני בנותי, ובאותו דף שבו מעוטרים חוות דעתם של אוטיסטים שהם אורחים קבועים בחבורות הללו, שם כותבת הוגה דעות המיוחדת הזאת להטיל שלום בין בעל לאשתו: יש לזכור מהכתוב איזו אשה כשרה העושה רצון בעלה, לא כתוב עושה מה שבעלה רוצה, מכיון שהאדם נקרא חלתו של עולם ונעשה מן העפר, יש עליה לגבל את רצונו לרצונה, ובזה משבח אותה הכתוב "שכשרה" היא מלשון "כשרון", שיש לה "הכשרון" לעשות זאת.

ועוד מחדשת המחנכת הדגולה לחזק דבריה הנ"ל, ומוסיפה וכותבת, גבר אותיות ברג, ולכן ניתן לסובב אותו לאן שרוצים.

דברי בלע אלו הם דברי נרגן מפריד אלוף אלופו של עולם, איך בחוצפה יסגא ובעזות פנים פושטים יד זדונית בזבול תוה"ק, לשרשה ולעקרה במרד ובמעל, בגילוי פנים בתורה שלא כהלכה כזה דגרע טפי מאפיקורסות, כמבואר ברש"י סנהדרין דף צ"ט ע"ב, ובדרך הזה היד נטויה לעקור את כל התורה כולה בדרשות דופי ובפירושי אויל, בר מינן.

אם כן אין זה פלא אם האשה הזאת פרודה מבעלה, כי אחרי שהבעל הוא סך הכל עיסה ולכל היותר בורג, וכל כשרון האשה נמדד איך היא מגבלת את בעלה ומגבלת את רצונו לרצונה, ובזה משבח אותה הכתוב שכשרה היא מלשון כשרון, שיש לה הכשרון הזה, ומה נשאר משלום בית כזה אם הבעל הוא עיסה בידיים של אשתו...

רק דבר אחד עדיין נשאר טעון ביאור, איך מפרישים חלה מעיסה כזאת...

ד) טירוף הדעת עוד לא נסתיים, בחוברת לכנוס בקדושה עמ' י"א כותבת, שיש לכסות גם כפות הידיים ולא רק הפנים ברעלה.

ושם בעמוד י' מוסיפה טעם כעיקר על ט' טעמים למה על האשה לילך ברעלה וזה לשונה שם, אחר שקבלנו על עצמנו את הרעלה, זכינו להתבונן בדברים ולהחכים מהם בבחינת נעשה ונשמע, הרעלה הוסיפה התבוננות והוסיפה התחכמות בבחינת נעשה ונשמע, הגברים הם מכוסי פנים, ומה הכיסוי פנים של הגברים... הזקן. ואחרי הגילוי המרעיש הזה שלא עלה על דעת איש, ואחרי ההתחכמות הזאת שלא נתחכם בה אדם מאז ברא אלקים שמים וארץ, מוסיפה הגברת הזאת להתחכם בבחינת נעשה ונשמע ולומדת קל וחומר שאין עליו

פירכא, וכך היא כותבת... היעלה על הדעת שהגברים ילכו מכוסי פנים ונשים גלויות פנים...

מה שהיא כותבת שאחרי שלבשה הרעלה נתחכמה בבחינת נעשה ונשמע, וגילתה שהזקן של האיש הוא הרעלה שלו לכסות פניו שלא יהיו גלויות, אין אנו מטילים ספק בזה שאחר לבישת הרעלה באה לה החידוש הפלאי הזה, אבל מה שהיא אומרת שזה התחכמות ועוד התחכמות בבחינת נעשה ונשמע, על זה יש לנו פירכא גדולה מדברי רבותינו בעלי המשנה, שאמרו באבות (פ"ד מ"ב) עבירה גוררת עבירה, וביאר מרן ויואל משה זי"ע הענין הזה עפ"י מ"ש המהרש"א (מכות דף י' ע"ב) על מה שאמרו ז"ל בדרך שאדם רוצה מוליכין אותו, כי אותו המלאך הנברא מן החטא, מוליכו ומפתהו לחטוא להלאה, ועל כן הוא נגרר שוב ושוב אחר העבירה, וזהו עבירה גוררת עבירה עכ"ל.

הנה המחנכת הדגולה נזקקה לארבע פסיכולוגים, ולפי הנראה מכל דבריה במחברת לכנוס בקדושה ובשאר חוברותיה וכפי שהעתקנו במקצת למעלה, כח המדמה שלה נחרבו חומותיו ונהרסו גדריו, ואם היתה מכירה מקומה לידע שההזיות והחזיונות והחלומות הם לה לאבן מכשול, והיתה מטופלת אצל רופא ברפואות לרסן את כח המדמה, ונכנעת לאיזו רבנית מן הישוב ולא עושה דבר קטן או דבר גדול מלבדדי הסכמתה, היתה עולה על דרך המלך. אך עתה שהיא בחרה לילך אחר החלומות והדמיונות, והשליכה אחרי גווה דבר ה' זו הלכה, שלא נזכר בדבריה אפילו פעם אחת, שלא נזכר אפילו כסניף לכל הט' טעמים הנזכרים לעיל. אם כן המלאך שנברא ממעשיה ומכח בחירתה הוא ג"כ מלאך של חלומות חזיונות והזיות, והוא המוליכה ומפתה אותה לחטוא הלאה כדברי המהרש"א לעיל,

אם כן אין זה פלא שבעמ' ח' כותבת וז"ל, מענין שכל הידיעות הללו (הזיות חלומות ודמיונות) מגיעות בדיוק אלינו... ואכן זה מענין, כי הם התגלמות דברי חז"ל הקדושים בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

אם כן אין כאן התחכמות בבחינת נעשה ונשמע ושהזקן של האיש הוא הרעלה שלו, אבל יש כאן התטפשות המוחין בבחינת חולי נפש המדמה.

ה) על שאלה מה תעשה אשה ההולכת ברעלה בבית, והילדים מתלוננים שרוצים לראות פניה של אמא, וגם הבעל מוחה ביד אשתו ואומר לה בפירוש בדברים דלא משתמעין לתרי אנפין, שהלבוש הזה מאוס בעיניו.

על שאלות הללו אין המחנכת הדגולה הנ"ל יכולה לענות, אין לה את הנסיון הזה, כי היא פרודה מבעלה פרודה מהילדים, אך מחנכת דגולה אחרת היא המשיבה על שתי קושיות הנ"ל, וזה לשונה:

שתי בעיות שמתעוררות כתוצאה מרעלות ורדידים, (א) שהילדים והבעל לא רואים את זיו פניה של אמא, (ב) שהבעל מואס בלבוש זה.

בהתייחסות לבעיה הראשונה, הדבר היה נכון אם היינו חיים בעידן "האידישע מאמע" עידן זה כמעט נגזר ונעלם, ובא במקומו עידן הבכי והצעקות. עוד בזמנו של החפץ חיים כשזוג בא אליו להתברך בילדים, אמר להם החפץ חיים בשביל מה לכם ילדים, אתם לא יודעים כמה קשה לגדל אותם ליראת שמים. זה היה בזמנו, בזמנינו על אחת כמה וכמה.

ילדים נושרים מן הדרך, ונטבעים ביאור הטומאה, ובמשפחות הכי טובות כמו מגפה רחמנא ליצלן.

ובפרט בחופשים, כמעט ולא קיימת מציאות של הארת פנים וחיוך, לא כלפי הילדים ולא כלפי הבעל, במצב זה הרעלה פותרת הרבה בעיות. הילד לא רואה את פניה מתעוותים מבכי או מצעקות לעתים קרובות, וגם הבעל שלעיתים קרובות מצא לו לנכון להגיע בזמן שהילדים חוזרים מת"ת, וכמו שכתוב "משנכנס אב ממעטים בשמחה", ועם עול הילדים ועול הבית לא מצליחה האם לעבוד על מידותיה ולחייך, במקרה הטוב מראה פרצוף חתום של תשעה באב, גם כאן הרעלה פותרת את הענין שלא מתגלה בקלונה.

כמו כן לרעלה ישנן הרבה יתרונות, היא עוצרת את הדמעות מלהמשיך להדרדר למטה, כי הן נספגות ברעלה. שנית, רוב המשפחות הברוכות ילדים שהבעל תורתו אומנותו לא יכול לממן הוצאות טיפולי שיניים, הסיבה שאשתו דוחקת בו לממן עבורה טיפולי שיניים שאין היא יכולה לחייך ולא להתבייש, כי בפיה חסרות כמה שיניים, גם כאן הרעלה נצבת להגנתה שלא תתבייש ויכולה היא לחייך כאוות נפשה, ואף אחד לא יודע מה נעשה בפיה.

ישנם בעלים שעניניהם חדות ומגלים עוד קמט שנוסף בפניה, או שמרוב שדישנה עצמה נוצר לה סנטר כפול, גם כאן הרעלה מסתירה כל נגיעה.

ובפרט כשהיא אוכלת, כמה הערות היא יכולה לספוג מצד בעלה על דרך, אכילתה, לעיסתה, ובליעתה, ישנם הרבה בעלים כאלו ששואפים לשלימות בהנהגות, גם כאן הרעלה מסתירה הכל.

ואם אשה מהדרת וגם ישנה עם הרעלה, בבוקר כשהבעל קם לפני אשתו לא מתגלה חרפתה, כי ישנן נשים שישנות עם פה פעור, ויש כאלו נוכרות, וישנן כאלו שנוטף רוק מפיהן, גם כאן הרעלה מכסה בושתה.

ועוד אם ישנם יתושים, זו ההגנה הכי טובה מפניהם, כל יתוש מקבל פחד ובורח, והאשה קמה עם פנים חלקות ולא עם פצעונים.

ובימים אלו, בפרט כשמזג האויר כ"כ אביך וחם, אם מרטיבים את הרעלה במים, שואפים אויר מלא חמצן, כעין מזגן. שמעורר אותה לעבודת הבורא ולא לתנומת עפעפים.

אפשר לשכלל את הרעלה ולהצמיד לה משתיק קול עם שלט רחוק שיהיה בידי הבעל, ולהשתמש בו בערבי חגים ושבתות כשהיצר חוגג, וניתן יהיה לקבל את השבת והחג מתוך שמחה ומיעוט עוונות...

זהו המכתב הסוער של אשה הקורסת ממשא כובד האכזבות מחינוך הילדים.

זהו מכתב בלב גלוי של אשה שאין לה קורת רוח אפילו של רגע אחד מחיי המשפחה שלה, רק בכי וצעקות מנת חלקה.

זהו מכתב המעורר רחמנות כלפי אשה שבורה ורצועה, שלא מצאה פתרון לכל צרותיה אלא בהורדת מסך על הפנים על ידי הרעלה, ובזה חסל סדר כל הצרות, כדי לברוח מן המציאות המרה.

היה מקום להוסיף רחמנות על רחמנות על גורל האשה מרת נפש הזאת, כיצד היא נאנקת וטובעת תחת עול כבד

מנשוא, והנאבקה עם פקעת עצבים המתפוצצת לעתים קרובות, ובאין כח ומחוסר אונים באין מוצא אחר מוצאת פתרון מקורי להוריד הרעלה על הפנים ולהתעלם מכל הצרות.

אך האשה הזאת היא מראשי הכת, היא המדריכה בנות ישראל לעזוב אורחות חיים של תורה, לעזוב אורחות חיים של אמונה, לעזוב אורחות חיים של מסורת ההלכה, ולחצוב בורות נשברים של חלומות הזיות ודמיונות של חברתה חוברת חבר מחברת לכנוס בקדושה, היא המזרזת את נשות ישראל לידבק בחוברת הנ"ל להחריב בתים בישראל ולהרוס ולאמלל משפחות רח"ל.

היא המזרזת נשים ומלמדת אותם למרוד בבעליהם ולא להתחשב בהם כלל.

היא המזרזת נשים ומלמדת אותם למרוד בחכמי התורה ולתת כתף סוררת לעצותיהם ולהדרכתם.

העוד יש מקום לרחם על אשה כזאת המחטיאה את בנות ישראל...

העוד יש מקום להסתפק למה הבית שלה היא חורבה, ובכל פינות שאתה פונה חורבן והרס, ואין לה אפילו ד' אמות שתוכל לברוח אליהם למצוא מרגוע לנפשה הפצועה, ואין לה אפילו רגע אחד של קורת רוח שתוכל להתנחם בו נגד שעות הצער והיגון של כל היום, האם זה לא מדה כנגד מדה על מה שהיא מעוללת לבתים אחרים... כי יש דין ויש דיין.

(ו) ועל השאלה שלבוש הרעלה מאוס בעיני הבעל, היא משיבה שגם מראות הצובאות היו מאוסות בעיני משה ולא רצה לקבל אותם לבניית המשכן, והקב"ה אמר לו קחם כי חביבות הם לפני...

אם כי אין מאתנו יודע איך התירוך מיישב הקושיא, ועל זה שפיר יש לומר הדרא קושיא לדוכתא, אך די לזכור את יסודות החינוך של הבית היהודי של המחנכת הדגולה מן החוברת לכנוס בקדושה, שכותבת שהגבר הוא אותיות ברג, כשם שהבורג מסתובב לכל צד ככה האשה בידה לסובב את הבעל לכל צד שהיא רוצה, אם כן אפילו אם התירוך הזה לא מיישב את הקושיא והקושיא במקומה עומדת, אין בכך כלום, הרי הבעל בסך הכל בורג ובתירוך כל דהו די כדי לסובב אותו.

אך הבעל הזה סירב להיות בורג, הבעל הזה סירב להסתובב לכל צד, הבעל הזה סירב לקבל התירוך של מראות הצובאות, הבעל הזה קם וברח מן הבית....

(ז) ומה לעשות עתה אחר שהבעל עזב את הבית, והבית בהבנותו נהרס, ויתדותיו ועמודיו עומדים לפני קריסה.

ראשי הכת אינם מתבלבלים משאלה גדולה זו, הרי הם מנוסים לפתור שאלות גדולות ומסובכות כאלו, כי די להם להוריד המסך על הפנים ברעלה, וכל השאלות נעלמות כלא היו.

גם לשאלה הנ"ל בריחת הבעל מן הבית לחולמי החלומות ובעלי דמיונות תשובה משלהם, ואם כי הרעלה מועילה להיות כסות לעינים, אבל למחשבות הרצות ושבות ללא הפסקה המטרידות המנוחה מעזיבת הבעל ומותחות את העצבים, הרעלה כבר לא מועילה.

אך גם לזה מצאו פתרון, ובחוברת נצחוני בנותי בדף המצורף שם לשאלות מיוחדות כתוב בזה הלשון, דעי לך אהובתינו שאין לנו עתה להסתכל על בעיותינו האישיות, ואיך לפתור

אותן, זה פשוט עצת היצר המנסה להעסיק אותנו בטפל ולא בעיקר. אנחנו יודעות שתתרעמו על כך, אך זאת האמת. עלינו לרחף מעל בעיותינו האישיות, ולהתמקד באיך מזרזים את "ביאת המשיח", רק בנו תלוי הדבר, ואם אנו נוטשות משימה זו, אנו פשוט אכזריות ואנוכיות עכ"ל.

על השאלה המטרידה מאד של עזיבת הבעל את הבית, שלא יהיה מי שיקדש על שלחן שבת, שלא יהיה מי שיבחן את הילדים על פרשת השבוע, שלא יהיה מי שיחנך וידריך את הבית וכו'. אין להסתכל על זה, כי זהו דבר טפל ולא עיקרי, זוהי אכזריות ואנוכיות לטפל בזה, יש לרחף בדמיונות הזיות וחזיונות, ולחלום חלומות על ביאת המשיח בשעה שנתראה עם נשות עשרת השבטים אשר מעבר לנהר סמבטיון... אשר הרעיון העיקרי הזה לפגוש נשות עשרת השבטים חוזר על עצמו בכל החוברות הללו אין ספור פעמים, פעם בכתיבה ופעם בצירוף, איך לקבל פני נשות עשרת השבטים שבודאי לובשות רדידים ורעלות, אמנם מה שנשות עשרת השבטים מתחכמות לא להמאס את עצמן כדי שלא להתגנות בעיני הבעל שלא יברח מן הבית, אין ללמוד את זה מהן, כי זהו דבר טפל ולא עיקרי, אכזריות ואנוכיות הוא להתלמד את זה מהן.

כי יקום בקרבך חולם חלום, ונתן אליך אות או מופת, ובא האות והמופת אשר דיבר אליך וגו', לא תשמע אל חולם החלום ההוא (דברים י"ג).

בשנים כתיקונם חולם חלום שרצה להסית אחרים לרעיונותיו היה צריך ליתן אות ומופת, וכתב הרמב"ן ז"ל פירושו של אות הוא על דבר פלוני העתיד להיות, ופירושו של מופת הוא על דבר מחודש שיעשה לפנינו בשינוי טבעו של עולם.

ואע"פ שבא האות והוא דבר העתיד להיות, וגם בא המופת בשינוי טבעו של עולם, לא תשמע אליו, כי האותות והם ידיעת העתידות באו לו ע"י רוח הטומאה של תרפים אוב וידעוני, והמופתים שבאו בשינוי טבעו של עולם הוא על ידי כח הכשפים.

פעם החולם חלום היה צריך להוכיח את עצמו באותות ובמופתים, ושהאותות והמופתים יתקיימו לעיני הרואים.

בימינו, בדור העני הזה, דור עקבתא דמשיחא, אין צורך לא לאותות ולא למופתים, לא לכוחות הטומאה ולא לכוחות הכישוף, מספיק חולם חלום אחד אע"פ שלא ימנה בכלל אנשים הבריאם בנפשם אלא הוא יהיה בכלל החולי נפש, בכוחו בדור האחרון הזה להמשיך המונים אחרי הבלי ושבגונותיו.

(ח) מי הם האוטוסיטים שדבריהם מובאים בכל החוברות האלו בדרך קבע.

אחז"ל (כ"ב דף י"ב ע"ב) מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות. לשוטים מאי האי, כי הא דמר בר רב אשי דהוה קאי ברסתקא דמחוזא (שוק רשות הרבים, רש"י), שמעיה לההוא שוטה דקאמר ריש מתיבתא דמליך השתא במתא מחסיא טביומי חתים (ראש הישיבה העתיד להיות במתא מחסיא חותם שמו טביומי), אמר מאן חתים טביומי ברבנן אנא, שמע מינה לדידי קיימא לי שעתא, ע"כ.

וכתב שם המהרש"א וז"ל, וענין שנטלה מן הנביאים ונתנה לשוטים, אין הנבואות שוות, דנבואת הנביאים ע"י ה' יתברך או ע"י מלאכיו, אבל נבואת השוטים ותינוקות אינו אלא על ידי שד עכ"ל.

וכ"כ באור החמה על זוה"ק שמות דף ו' ע"ב וז"ל, הנה הם ד' מדרגות. הא', הנבואה לנביאים מצד הקדושה. והב', מיום שחרב בית המקדש ואין פתח השער נפתח, תתגלה לקטנים שהם למטה במדרגת נער ילד, ומשם שופע עליהם במהרה יותר. הג', מתגלה בשוטים שכבר נודע שהשוטים הם כלי החיצונים, שהשטות היא הקליפה, כאומרו מלך זקן וכסיל. הד', יתפשט אח"כ בעופות כגון סימני עורב וכו'. מבואר מכאן ג"כ החילוק הנזכר בדברי המהרש"א, לחלק בין נבואת הנביאים הבא מצד הקדושה ובין נבואת השוטים הבאה מצד החיצונים והשדים.

ממעשה של מר בר רב אשי המובא בגמרא למדים ממנו, א) אע"פ שנבואת השוטים היא מצד החיצונים והשדים, אם שומע נבואת אחד מהם, ב) בדרך אקראי כגון בשוק. ג) הנוגעת לאיזו הנהגה פרטית שלו, ד) הרשות בידו לסמוך על זה, ה) אבל בענין איסור והיתר והלכה הם מלהזכיר לסמוך על חיצונים ושדים, כי מבואר בגמ' (ב"מ דף נ"ט ע"ב) שבענין הלכות אין משגיחין אפילו בבת קול מן השמים שבאה מצד הקדושה. **הנה** האוטיסטים הם בשתי מדרגות פחותים מן השוטים המוזכרים לעיל בגמרא:

א) אין להם רוח ממללא והוא כח הדיבור, וכל גילוי מחשבתם הוא ע"י אצבע, שמצביעים על אותיות שבלוח שלפניהם, והגדולים העומדים על גבם מצרפים האותיות לתיבות.

ב) אין בכל דבריהם דבר נבואה, ומה שאומרים שהארץ תקיא את הרשעים, אין זה נבואה, וזיל קרי בי רב הוא, והוא פסוק מפורש בתורה (ויקרא כ') ושמרתם את כל חוקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם ולא תקיא אתכם הארץ וגו'.

לפי"ז אם השפעת "נבואתם" של השוטים באה מצד החיצונים והשדים כל שכן האוטיסטים.

בימינו, בימי דור אחרית הימים הזה, דור עני בתורה, דור עני בגדולי תורה שידריכו את העם בדרך ה', מתקיים בדור הזה מקרא שכתוב (משלי ל"א) שקר החן והבל היופי, לשקר יהיה לו חן, ולהבל יהיה לו יופי.

דברי תורתם, ודברי מוסרם, ודברי הדרכתם, הנאמרים בעברית צחה של בן יהודה שר"י, והקוראים קריאת הרצל שר"י שכולם יעלו למדינתם (גליון 69), והמבטיחים הבטחת בן גוריון שר"י שכאן הוא מקלט בטוח ליהודים (שם), כל דבריהם מודפסים על גבי גליונות, להתלמד מחיצונים ושדים מה היא חובת האדם בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו, ולהתלמד מחיצונים ושדים עתידות.

ואין חדש תחת השמש. וכתוב בתורה (דברים י"ב) רק חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש וגו', והרמב"ן ז"ל הקשה כי לשון חזק אינו מתיישב בכל זה, כי מה חיזוק ואומץ יש בהזהר מאכילת דם. ועוד קשה שמצינו לשון חזק על כללות התורה והמצוות, כמו שאמר הקב"ה ליהושע רק חזק ואמץ מאוד לשמור ולעשות ככל התורה וגו', וכמוהו בכמה מקומות, אבל במצוה יחידית לא נמצא כן, ומה נשתנה דם שנאמר בו חזק.

ותירץ הרמב"ן ז"ל עפ"י מ"ש בס' המורה, כי היה דרך העכו"ם לזבוח לשדים, והיתה העבודה ההיא באכילה מן הדם, כי היו מקבצים הדם לשדים והם אוכלים עליו וממנו, כאלו הם קרואים לשדים לאכול על שלחן השדים ההם ומתחברים עמהם, ומזה היו שטופים ורודפין אחריו מאד, והנה היו מתנבאים בו ומגידים עתידות, ולכך בא הכתוב והזהיר שאם ישמע מאוכלי

הדם דבר עתיד ובא האות והמופת, אל יתפתה לכבו, אבל יחזיק בתומתו ובאמונת ה', ואל יאכל מן הדם בשום ענין, מדבריהם לא יירא ומפניהם לא יחת, כל שכן דברי מוסרם והדרכתם, כי הבל המה מעשה תעתועים, עכת"ד הרמב"ן ז"ל, וכ"כ הספורנו. **וכן** על האוטיסטים שפיר יאמר עליהם אוהרת הרמב"ן ז"ל, מדבריהם לא יירא ומפניהם לא יחת, כי הבל המה מעשה תעתועים.

בשנים כתיקונם הבעל דבר כשרצה לפתות בני אדם לילך אחרי מעשה תעתועים, היה צריך להתאמץ להסית את האדם לאכול דם דבר שנפשו קצה בו, וגם לטרוח לשים בפי שליחיו השדים איזה דברי עתידות.

בימינו בדור העני הזה, דור עקבתא דמשיחא, אין הבעל דבר צריך לטרוח ולהתאמץ הרבה, די לו לשים בפי האוטיסטים. או יותר נכון על אצבע האוטיסטים דברי שטות ושגעון עם איזה קורטוב דבר אמת, וכבר כולם נוהרים אחריהם. **אם** כן אין זה פלא שבעלי הדמיונות וחוזי החזיונות, חוברת חבר מחברת לכנוס בקדושה ושאר חברותיה, מרבים להעתיק דברי האוטיסטים, כי מצא מין את מינו וניעור בדברי הבל ושגעון.

ועל כיוצא בזה הזהירה תורה (ויקרא י"ט) אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, פירש"י אלילים לשון אל כלא הוא חשוב, ואם אתה פונה אחריהם סופך לעשותן אלהות. הוא הדין כאן, הפונים אל האוטיסטים שהם שוטים המושפעים מחיצונים ושדים, וכלא הם חשובים, אם פונים אחריהם ועושים מהם עסק, נותנים בהם כח ומציאות להתעות את ישראל, ועי' אור החיים פ' יתרו עה"פ לא יהיה לך אלהים אחרים.

ט) ואם ישאלו את הנשים הללו בנות ימינו חולמי החלומות ובעלי ההזיות המרחפות בעולם של דמיונות לברוח מן המציאות, לחלום חלומות באספמיה ובנהר סמבטיון, אולי ואפשר ושמא טועות אתן, על זה הן משיבות בדף ההסבר המפורסם הנ"ל. חס ושלום, מאז ומתמיד נשים ידעו מהו רצון ה', וראיה הן מביאות מאמותינו הקדושות ומאשתו של און בן פלת.

ומה ראיה מאמותינו, שהיו מקודשות באלפי דרגות קדושה, ובאלפי דרגות טהרה, ובאלפי דרגות זיכוך המידות. וכי יש דמיון כל שהוא, לנשים הללו שכל היום בכי וצעקות ופקעת עצבים המתפוצצת לעתים קרובות, וביקורים אצל פסיכולוגים.

ומה ראיה מאשתו של און בן פלת, ומשם ראיה הפוכה, שהרי קרח הסית עמו מאתים וחמישים נשיאי העדה, ולא היתה אשה אחת מכל מאתים וחמישים נשות הנשיאים שהצילה את בעלה, רק אשה אחת היתה והיא אשתו של און בן פלת, מכאן אדרבא מוכח שרוב ככל הנשים אינם יודעות מהו רצון ה', אפילו מאתים וחמישים הנשים שהיו נשות לנשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם, ואשת חבר הרי היא כחבר, אפילו הכי לא ידעו מהו רצון ה', רק יחידי סגולה ממש כמו אמותינו הקדושות ואשה אחת מתוך מאתים וחמישים, אשתו של און בן פלת, הן היודעות רצון ה' באמת מהו.

אחז"ל במדרש חכמת נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת, ואולת בידיה תהרסנו זו אשתו של קרח. אתן שהמאסתן את עצמכם בעיני הבעל עד כדי כך שברח מן הבית, ובידיכם ממש הרסתם את ביתכם, רחוקות אתן מלהתייחס לאשתו של און בן פלת, שסימן ההיכר שלה כמבואר בפסוק

הוא בניית הבית בחכמתה, חכמת נשים בנתה ביתה. וגם מאשתו של קרח רחוקות אתן מלהתייחס אליה, היא עכ"פ לא נפרדה מבעלה ונשארה עמו עד הסוף המר, וגם לא המאיסה את עצמה בעיניו וגרמה לו לברוח מן הבית. אין לכן יחס לא לאשתו של און בן פלת ולא לאשתו של קרח.

(י) אין קץ לתענועים אצל בעלי ההזיות הללו, ואין סוף להיתולים אצל חולמי החלומות הללו, ואין גבול לדברי שגעון אצל בעלי הדמיונות הללו. ומפחד שמא יתגלה קלונם על ידי שאלה אצל הרב, הן ממהרות להסית הנשים שלא ישאלו רבנים, וכך הן כותבות, ישנן נשים שמחכות לרבנים שיורו להן לשים שאל, הן לא יודעות שהתיקון שלהן הוא במקום הקלוקל, כמו שמדעתן האכילו את האדם הראשון לא בגלל שהנחש השיאן, כך מדעתן הן חייבות לתקן בלי לחכות לאישורים, אין כל צורך להמתין להיתרים מיותרים, לא לכל אחד יש את הזכות הזאת לסייע להחזיר עטרה ליושנה...

לא הבנתי לעניות דעתי הלימוד מאדם הראשון, אך אין בזה נפקא מינה כלל, כי לעתיד לבא שואלים פלפלת בחכמה, ולא שואלים פלפלת בדברי שטות ושגעון.

ה

העתקתי משום עת לעשות לה' הפרו תורתך מעט מהרבה דברי שגעון, הכתובים בחוברות המופצים אצל הנשים בכנסים, והמופצים ביניהם מיד ליד, והנשים שדעתן קלה מתפתות לשיחה נאה של חלומות חזיונות ודמיונות. העתקתי מעט, והמעט הזה יעיד על הכלל כולו.

על דברי חלומות הזיות ודמיונות הללו, על דברי סילוף תורה וגילוי פנים בתורה שלא כהלכה דגרע טפי מאפיקורסות הללו, על סילוק שכינה מבתי ישראל והטלת ריב ומדון בין בעל לאשתו הללו, מגיע עתה התור של הכיסויים והאצטלאות בהסברים ותירוצים בבחינת ארי בדרך וארי ברחובות הנזכר לעיל באות ג', לחפות על דברי שגעון תעתועים והיתולים.

האצטלא היותר עיקרית מכל האצטלאות, היא אצטלא ירושלמית, והוא מנהג בית אבא של ראש קהילת פאריסוב, אם כי אביו עודד לבישת השאל שהוא מכסה רק חצי הגוף, אך הבן למד מזה בנין אב לכל הרדידים ולכל הרעלות. בנין אב לרדיד הראשון, ולרדיד השני, ולרדיד השלישי. בנין אב לרעלה ברשות הרבים, ולרעלה בחצר היחיד, ולרעלה בבית בהקיץ ובחלום, רעלה נגד יתושים, ורעלה במקום מזוג אור, הנזכרים למעלה.

שמו של הרב מפאריסוב מוזכר בסילודין בחוברות הנ"ל על שהוא זכה להיות בין היחידים בדורנו להחזיר עטרה ליושנה.

כל רב בישראל המתנגד למהפכה הזאת, שמשליכים אחרי הגו פסקי השלחן ערוך ודברי אלקים חיים של הגמרא הקדושה, ובמקומם יבואו חלומות חזיונות דמיונות ושגעונות.

כל רב בישראל המתנגד למהפכה הזאת, שהנהגת ציבור הנשים תהיה בידי חולי נפש, ולא בידי רבנים מובהקים.

כל רב בישראל המתנגד למהפכה הזאת, שנשים דורשות דרשות דופי דגרע טפי מאפיקורסות.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, להכניס צלם הריב המצה והמדנים להיכל הבית, ולסלק השכינה ממנו.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, של פירוד לבבות ואש השנאה, שבת קמה באמה וכלה בחמותה.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, שהאשה ממאיסה את עצמה על ידי לבישת מלבושים תמוהים ומכוערים, וגורמת לבריחת הבעל מן הבית.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, שהאיש הוא עיסה ולכל יותר בורג ביד אשתו, וכל כישוריה נמדדים כיצד לסובב את הבורג, ולהטות את דעת הבעל לרצונה.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, שמלבישים את הילדות במלבושים משונים ותמוהים, והן ללעג ולקלס בעיני חברותיהן שמתרחקות מהן, ומעמידים את הילדות בנסיונות קשים ומרים, שסופה פריקת עול רח"ל.

כל רב מישראל המתנגד למהפכה הזאת, שנשים הללו בנות ימינו מאיימות על בעליהם לא ללכת למקוה, או מאיימות שרוצות גט, אם לא יסכים הבעל לכל הרדידים ולכל הרעלות...

כל רב מישראל המתנגד לכל המהפכה הזאת, או המטיל ספק לכל הדמיונות ולכל ההזיות ולכל השגעונות של הנשים הללו בנות ימינו, מכונה במחברת להב שלהבת של ראש קהילת תהלות ישראל, ערב רב סט"א וקליפת עמלק, מחבר המחברת הזה לא הניח עלי אדמות רב אחד מזרע ישראל, מחבר המחברת הזה מדגיש כמה פעמים במחברתו בדגש חזק שבזכות נשים כאלו תבוא הגאולה השלימה, ומסתמא יזכו ג"כ לראות את

נשות עשרת השבטים שמעבר לנהר סמבטיון, כפי דמיונותיהם חזיונותיהם ושגעונותיהם.

מנהג בית אבא של פאריסוב והטרור מתהלות ישראל, הם הגשר להעביר את המהפכה, של היתול ושגעון, של דרשות דופי ואפיקורסות, בקרב הישוב הישן...

ו

הנשים כעת עסוקות בכולמוס לבישת הרדידים והרעלות, לבישת עצמן ולבישת הילדות, כל המחשבה וכל הכוחות נתונים רק על זה, אין כעת זמן להתעסק בדברים טפלים רק בדבר העיקרי הזה, כי עוד מעט יפגשו את נשות עשרת השבטים מעבר לנהר סמבטיון, ואין להפריע להן בהכנות הגדולות הללו, כי לאו בכל יומא מתרחש כזה מאורע.

אבל בוא יבוא היום שתסתיים הריצה המבוהלת הזאת בלבישת הרדידים, רדיד הראשון, רדיד השני, רדיד השלישי. ובלבישת הרעלות, רעלה ברשות הרבים, רעלה בחצר היחיד, רעלה בהקיץ ובחלום, והמהדרות כבר לבשו גם כפפות. ולא יהיה מה להוסיף ומה להדר. והשקט הנפשי יחזור קצת על כנו.

ופתאום תראה עצמה מרוחקת הרחק משלש מחנות, מחנה הרבנים, מחנה ההורים והמשפחה, מחנה השכנות והחברות. ויתקיימו במילואם דברי קהלת (ו', ט"ז) אל תהי צדיק הרבה למה תשומם, ופירש המצודות, למה תשומם, למה תעשה כזאת לשבת משומם מבלי בוא מי להתחבר עמך, בעבור מרבית הפרישות, ותהיה מובדל מן האנשים.

ופתאום תראה עצמה שלא רק מכל הג' מחנות הנ"ל התרחקה, אלא גם מבעלה התרחקה מאוד, כי כל תוספת רדיד

או רעלה נתלווה עמו מריכות וצעקות, איומים של מקוה ואיומים של גט, ונתקיים בהם מאמר חז"ל (סוטה דף י"ז ע"א) איש ואשה שזכו שכינה ביניהם לא זכו אש אוכלתן, שלא נדבר על הבושות מכל השכנים ששמעו את כל הצעקות, ואפילו השכנים החדשים מקומת הגג מסתכלים עליהם בזוית עין.

ופתאום תראה עצמה שלא רק מבעלה התרחקה, אלא גם מבניה התרחקה מאד, הבנים הלומדים בת"ת ובישיבה הכרת פניהם ענתם במ שאינם כתמול שלשום, החיוך שהיה תמיד נסוך בקביעות על פניהם נעלם, ובמקומו באו פנים נפולות ועצובות מלאות תוגה, המלבושים החדשים של אמא גרמו שהחברים הכי טובים שלהם הפסיקו כמעט לדבר עמהם, וכבר מזמן הפסיקו לבקר בבית. והקש ששבר את גב הגמל, שבמסיבת סיום המשניות כל הילדים של הכיתה לא רצו לאכול את העוגה שאפתה אמא (וכמעשה שהיה פה בבית שמש). והמצב הלוחץ הזה הביא לירידה בלימודים, והמחנך והמשגיח לא מפסיקים לדבר עם האבא בטלפון שהילדים צריכים עזרה בלימודים, וצריכים עזרה לנפשם השבורה. הילדים עברתם שמרה נצח וטינה על אמם שהיא הסיבה לכל המצב הזה.

ופתאום תראה עצמה שלא רק מן הבנים התרחקה, אלא גם מן הבנות התרחקה מאד, הבנות הן חצופות ועזות פנים, ולא עובר יום אחד מבלי שמתפרצת מריבה בין האם לבת, וחוצפה יסגא היא הכינוי לכל המריכות הללו. האם קוצרת עתה את הפירות שזרעה בחינוך בתה, כי אחר שהלבישה אותה בכל הרדידים, והבת היתה חוזרת הביתה בדמעות שליש על שבנות בני גילה לעגו עליה, חינכה האם את הבת בעזות להעזיז פנים נגד כל המלעיגים, קטנים וגדולים, העזות פנים נעשתה לה קנין נפש אפילו שלא במקומה. ושמעתי מת"ח שאשה אחת

מבוגרת הוכיחה ילדה בעלת רדידים, והילדה השיבה לה את
לא תגידי לי מה לעשות כי אני השורש הנשמה שלך...

האם רואה את מצבה העגום שהיא לבדה בודדה ומבודדת
מכל העולם, כל הבית הוא להב שלהבת של אש וכעס,
היציאה הפשוטה מן הבית למכולת לקנות לחם וחלב הוא
לנסיון גדול מנשוא, כל המבטים של השכנות והחברות הכי
טובות, וכל ההתלחשויות מבנות הדורות המגיעות כמעט לאוזן,
מותחים את העצבים עד לקצה היכולת.

אולי הגיע הזמן להתייעץ עם רב, לא ולא, מחבר המחברת
להב שלהבת ראש קהילת תהלות ישראל אמר שהרבנים
הם ערב רב סט"א וקליפת עמלק.

אם כן אולי הגיע הזמן להתייעץ עם איזה עסקן, לא ולא, גם
עליהם אמר מחבר המחברת הנ"ל, שגם הם ערב רב סט"א
וקליפת עמלק.

באין אונים ובאין כח, האם... מתמוטטת. והבית מתמוטט
אחריה.

ירחם המרחם...

שובה משובה ישראל... (ירמיה ג').

לא לנצח הוא יריב, ולא לעולם הוא יטור, סולח הוא לכל
עונכי, רופא הוא לכל תחלואיכי, מחדש הוא כנשר נעורכי,
רחום וחנון הוא.

ובצפייתנו צפינו גאולתנו ופדות נפשנו, לא לפגישה עם עשרת
השבטים שמעבר לנהר הסמבטיון, ולא לאכול
מפריה ולשבוע מטובה מארץ רחבה משני עברי נהר הירדן, רק
זאת צפייתנו... שיתגדל ויתקדש שמה רבא בעלמא.